

Finlands Kommunförbund Årsberättelse 2016

Innehåll

Tillsammans med kommunerna och landskapen bygger vi en hållbar framtid.....	3
Kommunförbundet i korthet.....	3
Vd:s översikt över 2016.....	4
Förändringen i verksamhetsmiljön och utvecklingstrenden i verksamheten och ekonomin 2016	5
Vård- och landskapsreformen – vårt mål en fungerande helhet och en behärskad förändring	5
Det gäller att bygga framtidens kommun.....	5
Den kommunala ekonomin närmade sig balanseringsmålet för regeringsperioden	6
Återhållsam utgiftsutveckling och förbättrade inkomster bakom den ekonomiska balansen.....	6
Kommunförbundet som nätverkande organisation.....	7
Resultat i den strategiska kundundersökningen år 2016	8
Kommunförbundets strategi 2017–2021	10
Kommunförbundet bygger en hållbar framtid tillsammans med kommunerna och landskapen.....	10
Vision: Finlands framgång skapas lokalt	10
Prioriteringar: Steget före – Samarbete över gränserna – Nyskapande kultur	11
År 2016 bidrog Kommunförbundets intressebevakning till.....	12
Kommunförbundets verksamhet och resultat år 2016, enligt tema	13
Genomgripande teman.....	14
Demokrati, organisationer och ledarskap.....	15
Närings- och konkurrenskraft och sysselsättning.....	16
Välfärd och kompetens.....	18
Serviceutveckling, försöksverksamhet och digitalisering	20
Ekonomi.....	21
Samhälle och miljö.....	22
Centrala indikatorer i Kommunförbundets verksamhet 2016.....	24
Kommunförbundets organisation.....	25
Kommunförbundets koncern	26
Beslutsfattandet i Kommunförbundet	29
Bokslut och verksamhetsberättelse för koncernen Finlands Kommunförbund 2016.....	32
Revisionsberättelse	49

Tillsammans med kommunerna och landskapen bygger vi en hållbar framtid

Intressebevakning

Utgångspunkten för vår intressebevakning är att säkerställa att kommunerna har tillräckliga verksamhetsförutsättningar och resurser för att producera högklassiga tjänster för sina invånare och för att stärka livskraften inom sitt område. Vi är en aktiv samhällspåverkare som ligger steget före när det gäller att utöva inflytande på det nationella och internationella beslutsfattandet i ministerierna, riksdagen och Europeiska unionen.

Utveckling

Syftet med Kommunförbundets forsknings- och utvecklingsverksamhet är att stödja kommunerna och hela kommunsektorn i reformarbetet. Vi vill vara med och skapa förutsättningar för en hållbar och produktiv omläggning av kommunerna samt stärka livskraften och invånarnas välfärd och delaktighet.

Service

Vi erbjuder sakkunnig- och informationstjänster som bygger på kompetens på många områden och möjligheter till möten för kommuner och kommunalt anknutna sammanslutningar.

Kommunförbundet i korthet

Finlands Kommunförbund är en intressebevakare och utvecklingspartner för sitt verksamhetsområde som erbjuder högklassiga sakkunnig- och informationstjänster. Finlands kommuner och städer är medlemmar i Kommunförbundet. Också landskapsförbunden, sjukvårdsdistrikten, de övriga samkommunerna samt kommunalt anknutna aktiebolag omfattas av vår verksamhet. Vår primära uppgift är att bygga en hållbar framtid tillsammans med kommunerna och landskapen.

Vår styrka är kompetens på många områden och en helhetssyn på kommunernas och regionernas verksamhet. Utgångspunkten för Kommunförbundets verksamhet är att stärka självstyrelsen och livskraften

ten samt invånarnas välfärd och demokratin.

Vår vision, Finlands framgång skapas lokalt, anger att hållbara lösningar som främjar välfärden och livskraften skapas bäst genom beslut och handlingar som genomförs nerifrån uppåt i lokalsamhällena, kommunerna, städerna, stadsregionerna och landskapen – ur de egna utgångspunkterna och särdragen i verksamhetsmiljön.

Vårt mål är att kommunerna, regionerna och Kommunförbundet ska vara framsynta och på så sätt ligga steget före i utvecklingen, bygga ett gränsöverskridande samarbete och främja en nyskapande kultur.

Vd:s översikt över 2016

Beredning under osäkra förhållanden

Inom kommunsektorn och den offentliga sektorn i Finland kommer man att minnas år 2016 som året då beredningen präglades av stor osäkerhet. Under året satte beredningen av vård- och landskapsreformen med sina olika faser prägel på temana och arbetet inom Kommunförbundet och naturligtvis inom hela den offentliga sektorn och kommunsektorn. Kommunförbundets personal har varit fullt upptagen med intressebevakningen inför reformen och med planeringen och genomförandet av det förändringsstöd som förbundet erbjuder kommunerna och landskapen samt med utvecklingsprojekt och nätverk.

År 2016 gavs över 700 utlåtanden om det viktigaste lagpaketet om vård- och landskapsreformen. De som gett utlåtanden framför allt från kommunsektorn har använt mycket tid och sakkunskap för att bedöma lagutkastet. Kommunförbundet utarbetade sitt eget utlåtande i växelverkan med kommunfältet. Man kan med fog säga att Kommunförbundets och kommunfältets gemensamma budskap om vård- och landskapsreformen var mycket tydligt: målen för reformen understöds i stor utsträckning men i fråga om metoderna för måluppfyllelsen finns det fortfarande en del att göra.

Reformen, dess genomförande och tidsplan, innehåller fortfarande flera stora frågor och detaljer som måste lösas. Man bör minnas att reformen handlar om en långsiktig utveckling, där det ännu är möjligt och nödvändigt att påverka många frågor. Arbetet fortsätter.

Kommunförbundets nya strategi bereddes, Kommunstiftelsen bildades

I och med vård- och landskapsreformen förändras också Kommunförbundets roll på ett eller annat sätt. Kommunförbundets nya strategi, som har bearbetats tillsammans med personalen och våra medlemmar, godkändes i vårt fullmäktige den 24 november 2016. Strategin ger Kommunförbundet en gemensam framtidsriktning mitt i förändringarna.

Vår ambition sammanfattas i visionen "Finlands framgång skapas lokalt". Visionens budskap är att Finland är framgångsrikt endast om utvecklingen sker nerifrån uppåt. Särskilt nu när omvärlden är komplex och osäker

borde vi våga göra hierarkier, normer och regler smidigare.

I vår vision för ett framgångsrikt Finland ger statens styrning på makronivå utrymme för prövning, utveckling och innovationer som utgår från lokala förhållanden.

Som en del av vårt strategiarbete år 2016 inledde vi också tillsammans med kommunerna, landskapsförbunden, sjukvårdsdistrikten och andra aktörer en utredning om att bilda en eventuell gemensam organisation för kommunerna och landskapen. Det här utrednings- och beredningsarbetet fortsätter i olika faser under år 2017 och 2018.

År 2016 bildades också genom beslut av Kommunförbundets fullmäktige Finlands kommunstiftelse som har ett nära samarbete med Kommunförbundet. Till stiftelsen överfördes som kapital Kommunförbundets placeringstillgångar och aktiestocken i Kommunernas hus Ab. Stiftelsens kapital uppgår till något över 150 miljoner euro.

Stiftelsen genomför sin uppgift med avkastningen på det placerade kapitalet. Dess primära uppgift är att främja kommunernas livskraft, demokrati och övriga strävanden och att stärka den kommunala självstyrelsen. Stiftelsen stöder Kommunförbundet bland annat genom att erbjuda förbundet verksamhetslokaler i Kommunernas hus utan betalning.

Helheten avgör

Framtidens kommuner och landskap kommer att vara starkt beroende av varandra. Tillsammans bildar de helheter som delvis konkurrerar med varandra på nationell nivå men också över nationalstatsgränserna med andra motsvarande områden. De områden som lyckas bilda helheter som förutser förändringarna och som har samma mål håller nycklarna till framgång i sina händer. Inget område har sannolikt råd att koncentrera sig på en konkurrens mellan kommuner och landskap.

Låt oss inom kommunsektorn se till att Finland är framgångsrikt medan förändringsvindarna blåser, för budskapet i vår vision är ju: Finlands framgång skapas lokalt.

Jari Koskinen
Verkställande direktör
Finlands Kommunförbund

Förändringen i verksamhetsmiljön och utvecklingstrenden i verksamheten och ekonomin 2016

Världen, Finland och de finländska kommunerna genomgår stora förändringar. Omvärlden ter sig osäkrare, diskontinuerligare och diffusare än kanske någonsin under vår livstid. Sannolikt lever vi i en brytningstid inför en ny era som framtidsforskarna ofta kallar den intelligenta teknologins tidevarv. Den förra tidsperioden, den så kallade informationsteknologiska tidsperioden, har nått vägs ände. Finanskrisen och recessionen har satt punkt för den perioden. Samtidigt fortsätter den strukturomvandling i det finländska samhället som pågått redan länge och som syns i förändrade näringsstrukturer, urbanisering, demografisk utveckling och låg nativitet.

Förutom osäkerhet erbjuder brytningstiden också otaliga möjligheter om man bara har förmåga att gripa tag i dem. Möjligheter för kommunsektorn nu och i framtiden är bland annat smart välfärds- och hälsoteknologi och lärmiljöer, kretsloppsekonomi, utveckling av en försöksorienterad kultur, distanstjänster, förändringar i levnadssätt och livsstil, nya delaktighets- och demokratiformer med mera.

Vård- och landskapsreformen – vårt mål en fungerande helhet och en behärskad förändring

Kommunernas verksamhetsmiljö förändras kraftigt genom vård- och landskapsreformen som är den största förvaltningsreformen i Finlands historia. Reformen gäller tjänster som alla invånare använder och hundratusentals människors arbete. Den har stor betydelse för kommunens framtida roll och uppgifter och givetvis för finansieringen, styrningen och beskattningen inom social- och hälsovården.

Kommunförbundets mål är att utöva inflytande på att vård- och landskapsreformen ska utmynna i ett fungerande och enhetligt kommun- och landskapsfält som arbetar för de gemensamma kommuninvånarnas, företagets och de övriga sammanslutningarnas bästa samt enligt principerna för lokal och regional självstyrelse.

Kommunförbundet har i samband med strukturen reformen, kommunreformen och den nu aktuella vård- och landskapsreformen framhållit att eftersom för-

hållandena varierar kraftigt i olika delar av landet, bör lagstiftningen vara flexibel och tillåta regionala sär lösningar, exempelvis i stora stadsregioner och glest befolkade områden. Det är en viktig aspekt också i den aktuella reformen.

Vår uppfattning är att landskapen ska ha en verklig självstyrelse. Statens styrning av landskapen bör koncentreras till politiskt strategiska frågor på makronivå och ge landskapen tillräckliga verksamhetsförutsättningar när det gäller beslutande- och prövningsrätt.

I vård- och landskapsreformen bör man också skapa strukturer som tryggar den finsk- och svenskspråkiga befolkningens faktiska möjligheter att få service på sitt eget språk på lika grunder.

Det gäller att bygga framtidens kommun

Kommunen skapar själv sin framtid: genom sina verksamheter, handlingar och val formar och utvecklar den sin verksamhetsmiljö. Kommunernas framtid är på många sätt öppen och deras roller och verksamhetsätt håller på att förändras. Varje kommun har sådana styrkor och egenskaper som krävs för att man ska vara framgångsrik i framtiden. Det centrala är att man prioriterar rätt och hittar lämpliga verksamhetsformer. Framgång förutsätter att kommunen hittar sina egna starka sidor och fattar strategiska och långsiktiga beslut.

År 2016 skisserade Kommunförbundet upp sju olika verksamhetsområden för kommunerna:

1. Bildning
2. Välfärd
3. Delaktighet och gemenskap
4. Näringar och sysselsättning
5. Livsmiljö
6. Självstyrelse
7. Utveckling och partnerskap

I samband med vård- och landskapsreformen och förändringen av kommunernas verksamhetsfält förändras också kommunernas verksamhet, ledningspraxis och ledningsstrukturer, delaktighetsmetoder och delaktighetsmetoder, partnerskapsformer

och verksamhetsformer.

Reformen innebär att det uppstår en kontaktyta mellan kommunen och landskapet. Kommunen och landskapet har också i framtiden samma kunder, dvs. kommuninvånarna. De genomgripande processerna – livskraft, delaktighet och välfärd och hälsa – är också gemensamma. Behovet av samarbete mellan kommunerna och landskapet är uppenbart. Det finns skäl att redan från början skapa goda förutsättningar och förfaranden för förhandlingar och samarbete i kontaktytorna mellan kommunerna och landskapen.

Kommunförbundet deltog aktivt i arbetet i spetsprojektet framtidens kommun, i både projektets parlamentariska grupp och sakkunniggrupp år 2016. Under året fortsatte utvecklingsprogrammet Kommunerna 2021 och arbetet med förändringsstöd inför vård- och landskapsreformen. Båda ger upphov till många slags stödstrukturer och stödprojekt i kommunerna och regionerna.

Den kommunala ekonomin närmade sig balanseringsmålet för regeringsperioden

Kommunernas och samkommunernas bokslutsprognoser för 2016 visar att den kommunala ekonomin utvecklas i rätt riktning. Förändringarna i inkomstunderlaget under de närmaste åren kräver ändå ekonomisk disciplin.

Utgifterna inom kommunsektorn ökade måttligt i hela landet, i snitt med 1,3 procentenheter. Räkenskapsperiodens resultat år 2016 förbättrades enligt förhandsuppskattningen med närmare en halv miljard euro, men 111 kommuner hade ändå ett negativt resultat, totalt 0,2 miljarder euro. Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde, som beskriver den finansiella balansen i den kommunala ekonomin, förbättrades med en halv miljard euro. Lånestocken ökade till 18 miljarder euro och skuldökningen minskade till 3,6 procent. Kommunerna har tagit mycket lite lån för löpande utgifter. År 2000–2016 berodde bara omkring fem procent av förändringen i kommu-

ernas lånestock på negativa årsbidrag.

Kommunernas och samkommunernas åtgärder för att balansera ekonomin har gett resultat. Den kommunala ekonomin närmar sig nu balanseringsmålet för den nuvarande regeringsperioden. För ett par år sedan uppskattade regeringen att skuldsättningen i kommunsektorn skulle bli tre miljarder större än vad som nu är fallet. Dessutom uppskattades verksamhetens och investeringarnas kassaflöde vara rejält på minus. Prognosen uppfylldes inte, men kommunerna står ändå inför en sämre ekonomisk situation på grund av att statsandelarna och skatteinkomsterna minskar.

Återhållsam utgiftsutveckling och förbättrade inkomster bakom den ekonomiska balansen

En orsak till att den kommunala ekonomin förbättrats är den återhållsamma utgiftsutvecklingen, som bland annat beror på att kommunerna och samkommunerna har anpassat sina personalkostnader och att kostnaderna för de kommunala tjänsterna endast ökat lite.

Kommunernas och samkommunernas inkomster ökade framför allt till följd av större statsandelar. I statsandelarna för 2016 fick kommunerna en kompensation på 260 miljoner euro för de skatteinkomster de förlorat på grund av ändringarna i skattegrunderna. Dessutom fick kommunerna 270 miljoner euro mer i statsandelar till följd av justeringen av kostnadsfördelningen mellan kommunerna och staten. Kommunernas skatteinkomster ökade måttligt på riksnivå. Ökningen blev sammanlagt 1,4 procent, dvs. 300 miljoner euro. En orsak till den svaga utvecklingen är att den tidigare förhöjningen av kommunernas samfundsskatteandel har slopats.

Det är nu av största vikt att den positiva utvecklingen inte bryts utan att kommunernas ekonomi får utvecklas i enlighet med regeringsprogrammet mot en framtida tillväxt och utmaningarna till följd av bland annat det eftersatta underhållet i infrastrukturen.

Kommunförbundet som nätverkande organisation

Det är nödvändigt att nätverka med omvärlden idag. Ju mer komplex omvärlden är, desto mer behöver vi varandra för att klara av utmaningarna i vardagen. Kommunförbundet har satsat på att stärka nätverksarbetet genom att utveckla och ta i bruk Kommunförbundets nätverksmodell. Kommunförbundets strategiska kundundersökningar visar att den nätverksbaserade verksamheten redan anses höra till de mest lyckade delområdena i Kommunförbundets verksamhet.

Med nätverken vill vi uppnå allt bättre:

- dialog med våra medlemmar,
- effekter i intressentgruppsarbetet och i kärnfrågorna inom kommunsektorn samt
- effektivitet i våra kärnprocesser: intressebevakning, utveckling och service.

Nätverksarbetet är ett sätt att förbättra kundorienteringen i vår verksamhet och att skapa ett nytt konstruktivt samarbete med olika kommuner, branscher och aktörer. I nätverken lyfts också olika frågor och fenomen fram. Frågorna kan vi utnyttja i bland annat intressebevakningen och utvecklingen samt allmänt i den nationella debatten.

Kommunförbundet har över 90 nätverk i sin nätverksportfölj. Nätverken har 6 000 medlemmar. Kommunförbundets nätverksmodell innebär att av nätverken prioriteras de strategiska nätverken på årsnivå. De strategiska nätverken år 2016 var:

- **Grupp44 för kommundirektörer, Nätverket för beredarna av vårdreformen och Svenska reformgruppen.** Dessa nätverk har utnyttjats systematiskt i intressebevakningen inför vård- och landskapsreformen och i inriktningen av förbundets verksamhet.
- **Kommunförbundets nätverk för kommunal demokrati**, inom vilket perspektivet regional demokrati och delaktighet utvecklades som en del av vård- och landskapsreformen. I nätverkets verksamhet utvecklades också temat kulturell mångfald.
- Förbundet deltog aktivt i **Nationella nätverket för prognostisering**. De möjligheter nätverket erbjöd utnyttjades i Kommunförbundets interna och externa prognosarbete.

Resultat i den strategiska kundundersökningen år 2016

I november 2016 genomfördes Kommunförbundets årliga kundundersökning. För det praktiska utförandet svarade Innolink Research Oy. Undersökningen genomfördes i samma format för tredje gången.

Avsikten med undersökningen är att med mått som baserar sig på strategin mäta hur nöjda Kommunförbundets kunder är med förbundets verksamhet och tjänster. Undersökningen genomfördes genom telefonintervjuer och en webbenkät. Den bygger på sammanlagt 456 svar.

Kommunförbundet vill vara en pålitlig aktör och väl insatt i kommunernas verksamhetsförutsättningar. De mått som beskriver detta är enligt undersökningen på utmärkt nivå. Kommunförbundets satsningar på nätverksarbete har också varit lyckade. Kommunerna har synnerligen höga förväntningar på Kommunförbundets intressebevakning. Det syns i bedömningarna av hur lyckad intressebevakningen ansetts vara.

Av svarandena bedömer 80 procent att Kommunförbundet känner väl till förutsättningarna för kommunernas verksamhet

Enligt undersökningsresultaten bedömer något över 80 procent av de svarande (medeltalet för påståendet 4,0) att Kommunförbundet känner väl till förutsättningarna för kommunernas verksamhet. Kommunförbundets verksamhet är också i högsta grad tillförlitlig.

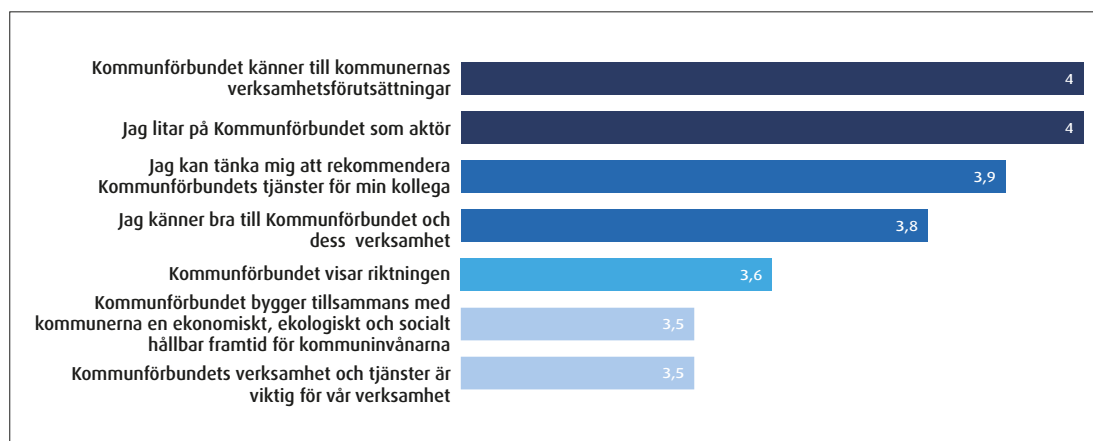
Nästan allt det ovan nämnda har utvecklats positivt eller åtminstone varit oförändrat jämfört med den tidigare mätningen. Framför allt har Kommunförbundet blivit mer känt; nu bedömer 68 procent att de känner rätt bra eller mycket bra till Kommunförbundets verksamhet, medan motsvarande siffra i föregående undersökning var 51 procent.

Förbundets tjänster och nätverksmodell lyckades bäst – största förväntningarna ställdes på intressebevakningen

Kommunförbundets medlemmar och kunder tillfrågades hur betydelsefulla de anser Kommunförbundets olika serviceområden vara. De områden som svarandena anser vara viktigast anges nedan i figuren. Medeltalet för intressebevakningen är 4,4 (på skalan 1–5), näst viktigast är serviceverksamheten, hållbar ekonomi och nätverksarbetet.

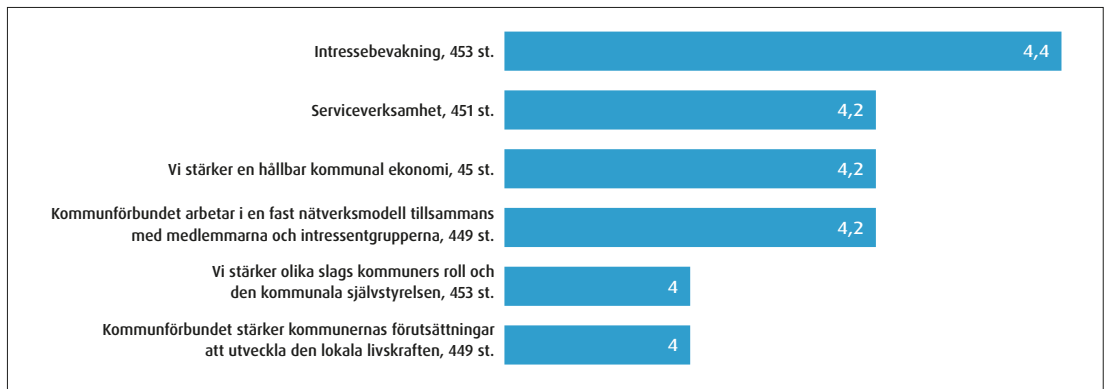
De svarande upplever att Kommunförbundet lyckats bäst med serviceverksamheten, nätverksmodellen, utvecklings- och projektarbetet, intressebevakningen och stärkandet av hållbarheten i kommunernas ekonomi.

Helhetsvitsordet för Kommunförbundet är 3,7 (på skalan 1–5). Av svarandena gav 66 procent Kommunförbundet de bästa vitsorden 4 och 5. Helhetsvitsordet har förbättrats från föregående mätning, då det var 3,6.

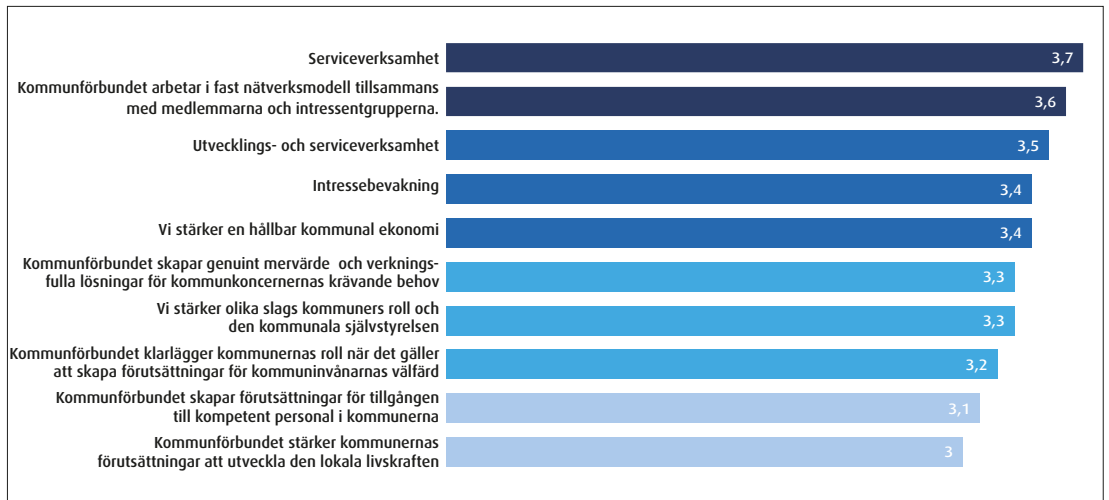

Bedöm följande påståenden (på skalan: 1 = instämmer inte alls ... 5 = instämmer helt)

Viktigast i förbundets verksamhet (på skalan: 1= inte alls viktigt ... 5 = mycket viktigt)

Mest lyckat i förbundets verksamhet (på skalan: 1= lyckats mycket dåligt ... 5 = lyckats mycket bra)

Ordmoln: Hurdana förväntningar har du på Kommunförbundet i framtiden?

Kommunförbundets strategi 2017–2021

Kommunförbundets strategi "Finlands framgång skapas lokalt" godkändes i Kommunförbundets fullmäktige i november 2016. Strategin ger Kommunförbundets verksamhet och beslutsfattande en gemensam framtidsinriktning mitt i förändringarna. Strategin gäller fullmäktiges mandattid 2017–2021. I strategin gestaltas drivkrafterna för omvärldsförändringarna, betydelsen av Kommunförbundets vara idag och imorgon och målet med förbundets verksamhet. Kommunförbundet utreder och bereder också utgående från sin nya strategi möjligheten att bilda en gemensam organisation för kommunerna och landskapen genom att ändra sin verksamhet och organisation.

Kommunförbundet bygger en hållbar framtid tillsammans med kommunerna och landskapen

Budskapet i Kommunförbundets mission "Tillsammans med kommunerna och landskapen bygger vi en hållbar framtid" är att kommunerna och landska-

pen ska bilda en funktionell helhet som så smidigt som möjligt ger service till de gemensamma invånarna och sammanslutningarna i framtiden.

Formuleringen "bygga en hållbar framtid" avser att vår centrala uppgift är att samordna socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbara lösningar för de olika kommunernas och landskapens behov. Med hållbarhet avser vi också rättvisa mellan generationerna, jämställdhet mellan könen och likabehandling av invånarna. Förbundets verksamhet bygger på starka partnerskap och nätverksbaserat samarbete.

Vision: Finlands framgång skapas lokalt

"Finlands framgång skapas lokalt" hänvisar till att hållbara lösningar för att främja välfärden och livskraften skapas bäst nerifrån uppåt enligt närhetsprincipen i lokalsamhällena, kommunerna, städerna, stadsregionerna och landskapen – ur de egna utgångspunkterna och särdragen i verksamhetsmiljön.

MISSION
TILLSAMMANS MED KOMMUNERNA
OCH LANDSKAPEN BYGGER
VI EN HÅLLBAR FRAMTID

VISION
DET FRAMGÅNGSRIKA FINLAND
SKAPAS LOKALT

Kommunerna och landskapen bör ha tillräckliga ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar och frihet att genomföra sina uppgifter. I visionen för ett framgångsrikt Finland ger statens styrning på makronivå utrymme för prövning, utveckling och innovationer som utgår från lokala förhållanden.

Invånarnas möjligheter att delta och påverka frågor i närmiljön är grunden för Finlands framgång. Vi alla har nycklar till utveckling av ett framgångsrikt Finland: både små och stora lokala gärningar har betydelse.

Det framgångsrika Finland är ett lokalt och nätverkande välfärdssamhälle som ständigt förnyas och som stöder sig på intelligent teknologi. Den intelligenta teknologin och datanäten stärker samverkan mellan det lokala och det globala.

Prioriteringar: Steget före – Samarbete över gränserna – Nyskapande kultur

Prioriteringarna är val och genom att agera enligt dem kan vi skapa förändringar som leder mot vår vision om ett framgångsrikt Finland.

Steget före

Framsynt intressebevakning, utveckling och service ger Kommunförbundets medlemmar det bästa mer-

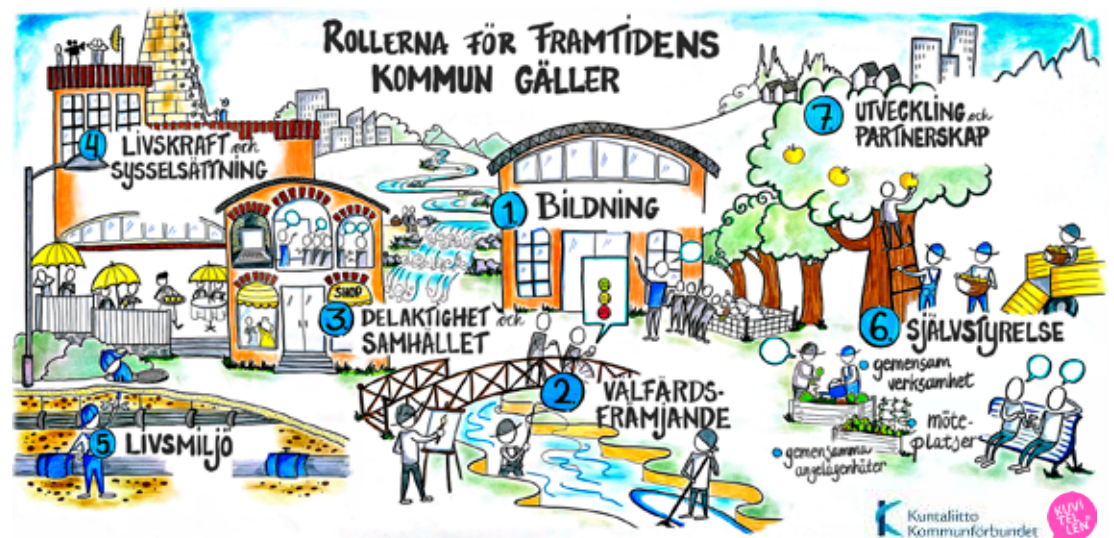
värdet. Därför har Kommunförbundet som mål att stärka sin prognosförmåga i all verksamhet. Förbundet stöder kommunerna och landskapen att hantera och förutse förändringarna. Det centrala målet för vår intressebevakning är att proaktivt sörja för att framtidens kommuner har en nyckelroll i främjandet av livskraft, kompetens och välfärd.

Samarbete över gränserna

Kommunförbundets mål är att kommunerna och landskapen ska bilda en helhet som arbetar för invånarnas och sammanslutningarnas bästa. Kommunförbundet vill främja samarbetet mellan de regionala och nationella aktörerna. Också inom Kommunförbundet stärker vi det sektorövergripande samarbetet mellan kommunerna och de nya landskapen. Vår verksamhet bygger på partnerskap och nätverk med kommunerna och landskapen.

Nyskapande kultur

De kommande åren förutsätter att kommunerna och landskapen hanterar förändringarna kraftfullt. Samtidigt vill Kommunförbundet stödja uppkomsten av en verksamhetskultur som är inriktad på försök och förnyelse och som gagnar ekonomin och verksamheten. Vi vill främja en verksamhetskultur inriktad på fortsatt förnyelse och ständiga försök också inom Kommunförbundet.

Kommunens framtida roller utformades i en visuell bild. Kort, affischer och annat material om rollerna trycktes upp för kommunerna. Webbredskap: <https://kuntalehti.fi/kuntaroolit/>

År 2016 bidrog Kommunförbundets intressebevakning till:

I de åtgärder som har skrivits in i kommunekonomiprogrammet beaktades inverkan på kommunernas ekonomi, vilket har bidragit till att trygga kommunernas ekonomiska verksamhetsförutsättningar.

Effekterna av konkurrenskraftsavtalet på den kommunala ekonomin beaktades delvis. Kommunerna kompenserades för ändringarna i skattegrunderna, men inte för de förlorade skatteinkomsterna på grund av de höjda löntagaravgifterna.

Skattetaketen för kommunalskatten slopades för 2020 och 2021.

Totalrevideringen av upphandlingslagstiftningen innebar att direktiven kunde tas in i den nationella lagstiftningen.

Nedskärningarna i statsandelarna för den kommunala specialiserade sjukvården återtog till ett värde av ca 25,5 miljoner euro år 2017.

I den nya bibliotekslagen slopades de detaljerade kraven på personalens behörighet och utbildning.

Ungdomslagen, som trädde i kraft vid ingången av år 2017, stärker kommunens självständiga ansvar och befogenhet att utföra ungdomsarbete och bedriva ungdomspolitik på ett sätt som tillgodoser de lokala förhållandena och de ungas behov.

Finansieringen av förberedande undervisning före grundläggande utbildning justerades år 2016 och 2017 så att utbildningsanordnarna ges en finansiering som motsvarar kostnaderna för ordnandet av undervisningen.

Den okontrollerade flyttningen av asylsökande med uppehållstillstånd från flyktningförläggningarna till kommunerna har minskat i och med att inflyttningsprocesserna har förbättrats.

Egendomsarrangemangen kring verksamhetslokalerna inom social- och hälsovården har blivit flexibla.

Kommunallagen ändrades så att den sjukvård som hör till företagshälsovården inte behöver bolagiseras.

EU:s dataskyddsförordning ger kommunerna större rörelsefrihet.

Trots förhandsuppgifterna ändrar EU:s momsstrategi inte den offentliga sektorns ställning.

I den arbetsgrupp som ska revidera avfallslagen har man lyckats ta upp frågor till diskussion som är viktiga för avfallshanteringen i sin helhet och bland annat förhindrat att vissa av upphandlingslagens bestämmelser tillämpas direkt på avfallshanteringen.

I det parlamentariska arbetet i spetsprojektet Framtidens kommun lyckades man i hög grad lyfta fram kommunernas synpunkter tack vare ett aktivt nätverkssamarbete. Rapporten från projektets sakkunniggrupp innehåller en förhandsbedömning som gjorts tillsammans med kommunerna i nätverksprojektet USO. I bedömningen behandlas effekterna av landskapsreformen på kommunernas uppgifter och verksamhetsätt.

Frågorna om kontaktytor mellan kommunerna och landskapen som tagits upp i kommunerna var i fokus vid beredningen av reformerna.

I beredningen av den regionala välfärdsberättelsen beaktades behovet av kommunens eget välfärdsarbete och det framtida behovet av samarbete mellan kommunerna och landskapen.

I handlingsprogrammet för öppen förvaltning har kommunernas behov beaktats väl och kommunerna har varit aktiva i utarbetandet av nästa handlingsplan.

Kommuninvånarnas språkliga rättigheter beaktas i vård- och landskapsreformen.

Intressebevakning och information för de svensk- och tvåspråkiga kommunerna har sammanställts på den nya webbplatsen Kommunortget.fi.

En tvist mellan banker och kommuner om rätten att höja räntemarginalen på kommunala lån avgjordes till kommunernas fördel (ekonomiskt intresse på 12 mn euro).

De regionala försöken inom arbetskrafts- och företagsservicen resulterade i ett lagförslag om försök, enligt vilket kommunerna inom försöksområdena ska ansvara för tillhandahållandet av den statsfinansierade offentliga arbetskrafts- och företagsservicen för försökets målgrupp.

Regleringen av konkurrensrättsligt skadestånd som funnits i direktivform infördes i den nationella lagstiftningen, vilket tryggar kommunernas möjligheter att få skadestånd till exempel vid karteller.

Lagstiftningen om överföring av utkomststödet till FPA verkställdes i tillräcklig omfattning och en del av nedskärningarna i statsandelarna (4 mn euro) uppsköts för att genomföras senare.

Den höjningsprocent som föreslogs för upphovsrättsersättningar för fotokopiering som kommunerna betalar 2017–2019 kunde sänkas med ca 66 procent jämfört med vad resultatet av Kopiostos kopieringsundersökning hade förutsatt och höjningen kunde också delas upp på flera år.

I genomförandet av den nationella servicearkitekturen beaktas kommunernas verksamhetsmiljö bättre.

Nedskärningarna av kommunernas statsandelar för kommunernas och statens gemensamma IT-projekt slopades år 2017.

Överföringen av handläggningen av reparationsunderstöden från kommunerna till ARA minskar kommunernas uppgifter och ger därmed besparingar i personalkostnaderna (uppskattningsvis 3–5 mn euro).

Trafikbalken preciserades så att ensamrätt fortfarande kan beviljas för rutter i kollektivtrafik (skydd med stöd av trafikavtalsförordningen), och då tilläts kollektivtrafik på marknadsvillkor inte konkurrera om samma kunder med trafik som myndigheterna redan en gång konkurrerats ut och betalat för.

Till ordförande för beredningsgrupperna för reformen av räddningsväsendet lyckades vi till skillnad från Inrikesministeriets ursprungliga förslag få ett stort antal representanter från räddningsverken.

Byggnadstillsynen och miljövården som stöder utvecklingen av markanvändningen, hållbara samhällen och hela kommunen, finns kvar i framtidens kommun också efter landskapsreformen.

Förhandlingarna om energieffektivitetsavtal för perioden 2017–2025 slutfördes med Energimyndigheten, som representerade Arbets- och näringsministeriet. Också kommunernas representanter deltog i avtalsförhandlingarna ända från början. I oktober då avtalet undertecknades anslöt sig så många som 16 kommuner och samkommuner till det.

Kommunförbundets verksamhet och resultat år 2016, enligt tema

I det här kapitlet sammanfattas prioriteringarna och de konkreta resultaten i vår verksamhet år 2016. Läs mer om förbundets verksamhet på adressen www.kommunforbundet.fi/verksamhetsportfolj.

Sammanfattningen är indelad i följande teman som anger kommunsektorns och Kommunförbundets verksamhet.

Genomgripande teman

- Förändringsstöd inför vård- och landskapsreformen
- Forskningsprogrammet ARTTU2
- Interessebevakning vid beredningen av upphandlingslagen

Demokrati, organisationer och ledarskap

- Interessebevakning inför framtidens kommun
- Framtidens kommun; utvecklingsprogrammet Kommunerna 2021
- Nätverksprojektet Nya generationens organisation och ledarskap (USO3)
- Interessebevakning vid beredningen av landskapslagen

Näringar, konkurrenskraft och sysselsättning

- Interessebevakning i samband med helheten tillväxttjänster
- Sysselsättningspolitiskt kommunförsök och ut-

värdering

- Interessebevakning vid integration och fastställande av ansvarsfördelning

Välfärd och kompetens

- Interessebevakning vid beredningen av vårdreformen
- Projektet Kraft i vardagen
- Interessebevakning i samband med reformen av yrkesutbildningen på andra stadiet
- Projekt om ägarstyrning inom yrkesutbildningen (OMA)

Serviceutveckling, försöksverksamhet och digitalisering

- Samarbetsforumet för kommunernas och regionernas informationsförvaltning, AKUSTI
- Nationella servicearkitekturen, KuntaKaPA
- Utvecklingsprogrammet Väga försöka

Ekonomi

- Kommunekonomiprogrammet
- Interessebevakning i samband med konkurrenskraftsavtalet
- Övrig ekonomisk intressebevakning

Samhälle och miljö

- Interessebevakning vid avfallslagen
- Lagändringar som syftar till att öka tomtproduktionen och bostadsbyggandet

Genomgripande teman

Förändringsstöd inför vård- och landskapsreformen

Kommunförbundet stöder kommunerna och regionerna i planeringen och genomförandet av vård- och landskapsreformen, bland annat genom att erbjuda gratis lågröskelrådgivning av sakkunniga. Syftet med förändringsstödet är att i olika skeden av reformen stödja kommunerna, samkommunerna, regionerna och de projektorganisationer som planerar reformen och förbättra dialogen mellan kommunerna, regionerna och staten.

Förändringsstödet syftar också till att lyfta fram och söka svar på hur samarbetsprocesserna och landskapens tillkomst framskrider och hurdana problem som uppstår när organisationer inrättas och startas upp.

Förändringsstödet år 2016 indelades i följande delområden:

- Vi skapade ett servicesystem för rådgivning (begäran om stöd och frågor via den centrala serviceadressen: reformfragor@kommunforbundet.fi)
- Handböcker: "Rajapainnoilta yhdyspintoihin" (Från gränssytor till kontaktytor), ett utvecklingsinitiativ om kommunernas och landskapens samarbete. "Visst hör du mig", ett utvecklingsinitiativ om invånardelaktighet i vård- och landskapsreformen, handböcker om förändringsstöd i form av webbsidor
- Reformkliniker: Kommunförbundets sakkunniga och representanter från ministerierna besvarar frågor om landskapsreformen, framtidens kommuner och social- och hälsovårdstjänsterna på webbmottagningen Reformkliniken. Reformkliniker sänds direkt på Kunta.tv vid särskilt meddelad tidpunkt. År 2016 ordnades tre reformkliniker. De kliniker som redan visats på Kunta.tv kan fortfarande ses där.
- Andra former av förändringsstöd: Kommunförbundet främjar nätverk mellan de personer som bereder vårdreformen. Avsikten med nätverken är att förbättra dialogen mellan kommunerna, regionerna och staten. Kommunförbundet ordnar också regionala och nationella seminarier för beredarna. På egna webbplatser anges läget i den regionala beredningen inför genomförandet av vård- och landskapsreformen. På sidorna finns också de regionala beredarnas kontaktuppgifter.

Forskningsprogrammet ARTTU2

I forskningsprogrammet ARTTU2 utvärderas, förutom de reformer som genomförs i kommunerna och som gäller kommunerna, också de mer långvariga effekterna på kommunerna av de reformer som planerades och genomfördes under strukturreformen. Forskningsprogrammet och dess olika delprojekt synliggör också de åtgärder kommunerna har vidtagit på eget initiativ för att anpassa sig till de många slags omvärldsförändringarna.

Med hjälp av forskningsprogrammet produceras för beslutsfattandet och ledningen på lokal och nationell nivå långsiktiga och systematiska jämförelseuppgifter. Forskningsrönen om hur reformerna påverkar kommunerna gagnar också utvecklingsarbetet för den kommunala självstyrelsen. Forskningen har genomförts av de centrala universitet som bedriver kommunforskning. Också Kommunförbundets sakkunniga från olika enheter har deltagit i forskning och utredningar.

Inom ramen för forskningsprogrammet ARTTU2 ordnades två kommunseminarier (25.5 och 16.12) och två sammankomster för kommunernas kontaktpersoner (4.2 och 8.11). Inom ARTTU2 färdigställdes år 2016 totalt 12 rapporter, vilka publicerades i serien Nytt från programmet ARTTU2.

Publikationerna har behandlat kommuninvånarnas deltagande och påverkan, servicenätverk, kommunal ekonomi, de förtroendevaldas arbete och politisk ledning. Vidare har man behandlat flerkärniga kommuner, begreppet välfärdsfrämjande, kommunanställdas välbefinnande och ledarskapspraxis samt bedömning av reformerna i realtid.

Intressebevakning vid beredningen av upphandlingslagen

EU:s nya upphandlingsdirektiv utfärdades år 2014 och implementeringstiden för dem var två år. Den nationella lagen var dock inte i kraft den 18 april 2016, och därför måste direktivens direkta rättsverkan beaktas i upphandlingar som översteg EU:s tröskelvärdet. Rådgivningsenheten för offentlig upphandling vid Kommunförbundet informerade de upphandlande aktörerna om saken.

Upphandlingslagen togs äntligen upp till behandling i riksdagen i juni 2016. Regeringens proposition avvek ändå betydligt från det betänkande som Arbets- och näringsministeriets arbetsgrupp hade berett under förra regeringsperioden. De paragrafer som var cen-

trala för kommunerna hade ändrats väsentligt. Propositionen innehöll också punkter som arbetsgruppen inte hade berett.

Kommunförbundet hördes i olika utskott sammanlagt sju gånger. Dessutom gav förbundet 11 skriftliga utlåtanden, uttalanden och tilläggsmaterial. Under riksdagsbehandlingen betonades särskilt synpunkter på upphandling hos så kallade anknutna enheter. Eftersom det inte fanns en tillräcklig konsekvensbedömning av den skärpta regleringen i det förslag som behandlades, lyfte Kommunförbundet fram ett brett spektrum av konsekvenser. En annan viktig intressebevakningsprioritet var den föreslagna övervakningen av upphandlingar. Trots förbundets intensiva arbete fick man inte med alla de önskade ändringarna i regleringen. Vad gäller regleringen av anknutna enheter kan man vara nöjd med den särskilda övergångsprocenten (15 %) inom avfallshanteringen för 2017 och preciseringen av mekanismen för öppenhetsannonsen i ekonomiutskottets betänkande. Dessutom var Kommunförbundet en av få organisationer, vars material det uttryckligen hänvisades till i de olika behandlingsfaserna i riksdagen.

Demokrati, organisationer och ledarskap

Intressebevakning inför framtidens kommun

I projektet Framtidens kommun fastslogs utgående från en parlamentarisk beredning visionen för framtidens kommun år 2030. De scenarier och visioner som den parlamentariska arbetsgruppen utarbetade behandlades vid totalt 12 intressentgruppsmöten där Kommunförbundets nätverk hade en central roll. I arbetsgruppens rapport granskades också särskilda scenarier för stora städer, kranskommuner, ekonomiska regioner, landsbygdskommuner och små kommuner.

Sakkunniggruppen för spetsprojektet Framtidens kommun gjorde år 2016 en sammanställning av olika konsekvenser av landskapsreformen på kommunens uppgifter, roller, genomförande av uppgifterna, finansiering, personal, kompetens, ledarskap och på den kommunala demokratin. Arbetet omfattar en förhandsbedömning av hur landskapsreformen påverkar kommunernas uppgifter och verksamhetsformer. Bedömningen gjordes tillsammans med kommunerna i projektet Nya generationens organisation och ledarskap. Synpunkterna från kommunerna som verkar i olika verksamhetsmiljöer har förmedlats till sakkunniggruppen.

Framtidens kommun; utvecklingsprogrammet Kommunerna 2021

Via utvecklingsprogrammet får kommunerna stöd att utveckla sin roll och sin verksamhet under följande fullmäktigeperiod. Utgående från sina styrkor belyser kommunerna den framtida kommunens olika roller och uppgifter. Kommunerna utvecklar tillsammans nya lednings-, partnerskaps-, interaktions- och nätverksmodeller och utbyter god praxis med varandra. De får sparringhjälp och ny information av Kommunförbundet för sitt prognos-, strategi- och framtidsarbete och för introduktionen av de nya förtroendevalda. Debatten om framtidens kommun och kommunens olika roller har blivit livligare. Också på de sociala medierna förs en livlig debatt. Programmet har resulterat i:

- Brainstorming på webben om framtidens kommun, över 1 500 svar. Materialet har utnyttjats i sakkunnigas anföranden, i material och publikationer.
- Publikationen Kom och bygg framtidens kommun.
- Inledning av arbetet på boken Framtidens kommun tillsammans med Finansministeriet och olika forskare.
- Partnerskap med kommunerna: exempelvis workshoppar och anföranden av sakkunniga vid kommunernas fullmäktigeseminarier och vid andra evenemang, exempelvis Kommunförbundets landskapsbesök, Kommunmarknaden, Demokratidagen med mera.
- Planerat och färdigt material om framtidens kommuner för Kommunförbundets landskapsbesök.
- Kommunikations- och marknadsföringsmaterial: Vloggserien Kom och bygg framtidens kommun inleddes. Rollerna i Framtidens kommun åskådliggjordes genom en bild och kort och affischer trycktes upp av den. Utvecklingsvägen för Framtidens kommun visualiserades. Vad som motiverar kommunpolitikern, och beslutsfrågorna visualiserades. Webbssidor om Framtidens kommun utarbetades. Allt det här marknadsföringsmaterialet sändes till partierna inför kommunalvalet. Materialet finns gratis tillgängligt på Kommunförbundets webbssidor. Material har också delats ut vid olika evenemang. Ett stort antal lokala och regionala tidningar har också använt materialet.

Nya generationens organisation och ledarskap (USO3) 2015–2016

Det tvååriga nätverksprojektet USO3 löpte ut vid ut-

gången av 2016. I projektet deltog den politiska och professionella ledningen från 32 kommuner. Totalt genomfördes 15 gemensamma eller kommungruppspecifika seminarier eller workshoppar för kommunerna. Under dessa evenemang utvecklade man verksamhetsmodeller för prognostisering och för kommunernas strategiska ledarskap, tog fram nya uppgifter, jämförde praxis i de andra kommunerna och deltog i Kommunförbundets intressebevakningsarbete.

Inom projektet ordnades totalt omkring 200 workshoppar i enskilda kommuner. FCG:s ledning genomförde och faciliterade workshopparna med hjälp av konsulttjänster. Via workshopparna stakade kommunerna ut riktlinjer för sina kommunstrategier och utvecklingsprogram, stödde genomförandet av sina strategier och utvecklingsprogram, reviderade sina ledningssystem och sitt styrelse- och fullmäktigearbete och så vidare.

Tillsammans med projektkommunerna utarbetades en förhandsbedömning av vård- och landskapsreformens konsekvenser för kommunens verksamhet och ledning. Förhandsbedömningarna finns med i sakkunnigrapporten om spetsprojektet Framtidens kommun. Bedömningarna har också använts i intressebevakningen i samband med landskapsreformen och i åtgärderna och sakkunniginläggen inom programmet Kommunerna 2021.

I projektet producerades tillsammans med deltagarkommunerna prognospublikationen Framtidsbilder av kommunerna och animerade videor. Framtidsbilderna beskriver möjliga framtider för tre olika kommungrupper, dvs. små kommuner, medelstora kommuner och städer med tanke på kommunen och ledningen samt invånarnas förändrade roller.

Som en del av projektet fick deltagarkommunerna resa på studiebesök till Sverige, där man bekantade sig särskilt med de svenska kommunernas ledningssystem och ledningspraxis och med kommunernas och landskapens samarbete.

Intressebevakning vid beredningen av landskapslagen

Landskapslagen kommer i likhet med kommunallagen att vara en allmän lag som skapar förutsättningar för landskapens självstyrelse. I landskapslagen finns det bestämmelser om landskapens uppgifter, förhållandet mellan landskapen och staten, förverkligandet av demokrati och invånarnas rätt till inflytande, ledningen och organiseringen av förvaltningen,

de förtroendevaldas behörighet, ekonomin och verksamheten på marknaden.

Samtidigt med landskapslagen bereddes också lagen om ordnandet av social- och hälsovården och andra lagar om landskapets uppgiftsområde samt lagen om landskapets finansiering och ändringar i lagen om statsandel för kommunal basservice. I den fortsatta beredningen av speciallagstiftningen bör särskild vikt läggas vid att lagarna inte ska innehålla bestämmelser som begränsar landskapsfullmäktiges beslutanderätt.

Landskapsreformen är en unik etappvis framskridande förvaltningsomorganisering där en betydande del av kommunernas uppgifter överförs till landskapen. I intressebevakningen inför landskapslagen har förhållandet mellan kommunen och landskapet uppmärksamats särskilt. Landskapens uppgifter får inte överlappa kommunernas och det bör finnas flexibla möjligheter till samarbete mellan kommunerna och landskapen. I lagstiftningen ska kommunernas och landskapens arbetsfördelning vara tydlig, men samtidigt bör landskapslagen innehålla bestämmelser om möjlighet att ingå avtal som beaktar kommunernas och landskapens regionala förhållanden när tjänsterna organiseras och produceras. Kommunernas och landskapens samarbete bör vara möjligt på samma sätt som det enligt kommunallagen är möjligt mellan kommunerna.

Närings-, konkurrenskraft och sysselsättning

Intressebevakning i samband med tillväxttjänster

Reformen av tillväxttjänster innebär att de sysselsättnings- och företagstjänster som är underställda Arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde ska ändras och läggas samman till en helhet av tillväxttjänster. Reformen är en del av regeringens vård- och landskapsreform. Arbetet inleddes den 11 juli då Arbets- och näringsministeriet tillsatte en lagberedningsgrupp för att se över regionutvecklingsystemet och tillväxttjänsterna. Kommunförbundet fick en egen representation i styrgruppen för uppföljning av reformberedningen. I samma styrgrupp har också de stora städerna och landskapsförbunden egna representanter som förbundet haft ett nära samarbete med.

I intressebevakningens första skede utarbetade Kommunförbundet en promemoria, där man bedöm-

de reformens inverkan på kommunfältet utgående från tillgängliga riktlinjer. Med promemorian som underlag fördes diskussioner med representanter för såväl landskapsförbunden som kommunfältet. Ämnet behandlades i olika kommungrupper, i Sekes ry:s styrelse (utvecklingsbolag) och vid möten med ansvarspersonerna för kommunernas sysselsättnings-tjänster och med sysselsättningsförsöksområdena.

Kommunförbundet framförde sin ståndpunkt, som fördjupats tack vare promemorian, vid mötena i styrgruppen för uppföljning av beredningen och förmedlade kommunernas perspektiv skriftligt till lagberedarna. Förbundets representanter träffade flera gånger beredningsansvariga tjänstemän från Arbets- och näringsministeriet. Kommunförbundet stöttade såväl landskapsförbunden som olika kommungrupper när de utarbetade sina egna ståndpunkter (stora kommuner, ekonomiska regioner). I takt med att förslaget preciserats har Kommunförbundets sakkunniga presenterat det vid regionala evenemang (t.ex. i Nyland, Norra Österbotten, Birkaland, Södra Österbotten) och samtidigt fått synpunkter på reformen från olika aktörer.

Under beredningens gång lyckades Kommunförbundet både fördjupa kommunernas kunskaper om reformens innehåll och förmedla deras synpunkter till lagberedarna. Förståelsen för kommunernas perspektiv i flera centrala frågor syns tyvärr endast i lagmotiveringen, men förbundet fick igenom ett stort antal ändringar också i paragrafutkastet. Arbetet fortsätter år 2017.

Sysselsättningspolitiskt kommunförsök och utvärdering

En målsättning i regeringsprogrammet gällde utredning av överföringen av arbetskraftsservicen inklusive resurserna för de svårast sysselsatta till kommunerna enligt dansk modell. Utgående från erfarenheterna av det sysselsättningspolitiska kommunförsöket, som avslutades år 2015, och kommunernas önskemål började Kommunförbundet arbeta för ett nytt försök. Ministeriets arbetsgrupp, där Kommunförbundet var representerat, föreslog i sin utredning som färdigställdes i januari 2016 att en överföring av organiseringsansvaret för arbetskraftsservicen till kommunerna först borde prövas endast på en del områden. På grund av de tidigare utredningarna, Kommunförbundets målmedvetna intressebevakning och en gynnsam inställning till experiment införlivades försöken i Handlingsplanen för genomförande av spetsprojekten och reformerna

i det strategiska regeringsprogrammet 2015–2019. Handlingsplanen uppdaterades i april 2016.

I en arbetsgrupp under ledning av Arbets- och näringsministeriet, som förbundets representanter aktivt deltog i, inleddes beredningen av de regionala försök som hade införts i handlingsplanen för regeringsprogrammet. Ansökan om att få delta i försöken inleddes i början av maj 2016. Intresset var stort och det kom in sammanlagt 41 ansökningar. I juni 2016 valdes nio områden ut, av vilka tre är landskaps- och sex är kommunförsök. De utvalda kommunerna och landskapen fick delta i försöksberedningen. Försöket, dess genomförande och betydelse, har behandlats under flera nätverksträffar som Kommunförbundet har ordnat samt vid olika seminarier och synpunkterna från dessa har utnyttjats i beredningsarbetet inför försöket.

I reformen av tillväxttjänsterna har varken kommunernas kompetens eller sysselsättningsfrämjande satsningar tagits i beaktande. Försöket ger kommunerna möjlighet att lyfta fram dessa sidor bättre.

Intressebevakning vid integration och fastställande av ansvarsfördelning

År 2015 anlände 32 476 asylsökande till Finland. Året innan var antalet 3 651 och år 2016 cirka 5 500. Omkring en tredjedel av de asylsökande uppskattas få ett positivt beslut om uppehållstillstånd. År 2016 beviljade Migrationsverket uppehållstillstånd för omkring 7 800 personer som sökte internationellt skydd. Kommunerna ansvarar tillsammans med lokala aktörer för integrationen av dessa personer. De samhällsliga konsekvenserna av hur man lyckas integrera dem som stannar kvar i Finland är betydande.

Kommunförbundet poängterade i sina ställningstaganden att när asylsökande som fått uppehållstillstånd flyttar från flyktingförläggningarna till kommunerna bör det ske i nära samarbete "ledsagning" mellan förläggningen, kommunen och närings-, trafik- och miljöcentralen. Kommunförbundet betonade att asylsökande som fått uppehållstillstånd borde hänvisas till orter där de snabbt kan inleda sin integrationsutbildning och där de kan hitta jobb och få bostad.

Under år 2016 har kommunernas och flyktingförläggningarnas samarbete förbättrats när det gäller hänvisningen av personer som fått uppehållstillstånd till kommunen. Trots att en stor del av de asylsökande som fått uppehållstillstånd flyttar till kommunerna med stöd av flyktingförläggningen utan en på för-

hand avtalad kommunplats, har kommunernas och flyktningförläggningarnas goda samarbete minskat den okontrollerade inflyttningen.

Migrationsverket har gett flyktningförläggningarna anvisningar om flyttningen till kommunen och samarbetet med kommunen. Kommunerna och flyktningförläggningarna har lyckats komma överens om vilka uppgifter som kommunen ska få i god tid före en inflyttning äger rum. Också statens integrationsutbildning har riktats till områden där det finns kommunplatser och bostäder för inflyttarna. En lyckad inflyttning i kommunen ger en god grund för att inledda integrationen.

Välfärd och kompetens

Intressebevakning vid beredningen av vårdreformen

I intressebevakningen inför vårdreformen har Kommunförbundet varit representerat i nästan alla de arbetsgrupper som har berett lagen om ordnandet av social- och hälsovård och valfrihetslagen och i de officiella och inofficiella undergrupperna. Kommunförbundets representanter har företrätt kommunsektorn i arbetsgruppernas arbete och förmedlat fältets synpunkter till beredningen. Förbundets representanter har utövat inflytande på beredningen framför allt för att stärka landskapens självstyrelse och få till stånd en lagstiftning som kan verkställas så smidigt som möjligt. Vid sidan av lagberedningen har Kommunförbundet via utskottshöranden utövat inflytande och påverkat direkt.

Förutom utarbetandet av det egna utlåtandet har förbundet stöttat kommunerna i beredningen av sina utlåtanden om lagen om ordnandet av social- och hälsovård, landskapslagen och verkställighetslagen. Efter att styrelsens arbetsutskott hade godkänt förbundets utkast till utlåtande skickades det till kommunerna och samkommunerna för kännedom och för eventuella kommentarer. Kommunerna använde utkastet i stor utsträckning och förbundet fick mycket positiv respons på verksamhetsmodellen. Förbundet beslutade ta i bruk modellen också i annan intressebevakning.

Nätverket för de ansvariga beredarna av vård- och landskapsreformen som arbetar för de kommande landskapen har samlats regelbundet i Kommunernas hus. Nätverket bildades i ett tidigare skede av vårdreformen och i takt med att reformen framskridit har det utformats till ett samarbetsforum för Kommun-

förbundet, Social- och hälsovårdsministeriet och Finansministeriet, där man behandlar aktuella reformfrågor och förmedlar information mellan aktörerna.

Projektet Kraft i vardagen – välfärd och hälsa genom samarbete

Kraft i vardagen är en modell för grupparbete som baseras på internationella rön. Modellen är avsedd för personer som har svårigheter att klara sig i vardagen på grund av sin eller en anhörigs kroniska sjukdom eller av andra orsaker. Syftet med verksamheten är att stärka deltagarnas förmåga till egenvård och därigenom förbättra deras vardagsliv.

Målet för det fortsatta projektet Kraft i vardagen är att vidareutveckla verksamheten i Finland, men också att göra den till en del av hälsofrämjandet i överensstämmelse med den nya rollen i Framtidens kommun och till en del av serviceutbudet i det blivande landskapet. År 2016 skapade man webbsidor för modellen Kraft i vardagen: <http://www.arkeen-voimaa.fi/> och uppdaterade boken Arkeen voimaa. Tillsammans med kommunerna i projektet Kraft i vardagen har vi utarbetat en nyttokarta med ett tillhörande partnerskapsavtal mellan Kommunförbundet och projektkommunen/regionen. I projektet Kraft i vardagen håller ett samarbete på att inledas mellan kommunerna och sjukvårdsdistrikten (de kommande landskapen) för att sprida verksamheten och främja välfärden i kommunen och det kommande landskapet.

Intressebevakning i samband med reformen av yrkesutbildningen på andra stadiet

Reformen av yrkesutbildningen på andra stadiet är ett av regeringens spetsprojekt. Målet är att ändra finansieringen och strukturerna inom utbildningen så att möjligheten till fortsatta studier kvarstår. I reformen avlägsnas gränserna mellan yrkesutbildningen för unga och vuxna och utbildningsutbudet samt finansieringen och styrningen samlas till en sammanhållen helhet under Undervisnings- och kulturministeriet. Vidare är målet att öka lärandet på arbetsplatser. Enligt regeringsprogrammet ska 190 miljoner euro sparas in genom reformen.

Yrkesutbildningen är viktig i framtidens kommun särskilt inom bildningen, näringarna och sysselsättningen. Kommunförbundets mål är att kommunerna också i fortsättningen i huvudsak ska ordna och finansiera yrkesutbildningen. Målet är också att garantera en studieplats för alla unga som slutför den

grundläggande utbildningen. Genom den yrkesinriktade vuxenutbildningen förbättras i synnerhet långtidsarbetslösas sysselsättningsmöjligheter.

Yrkesutbildningsreformen har behandlats i flera av Kommunförbundets nätverk. Arenan för yrkesutbildning och dess arbetsutskott har behandlat reformen regelbundet och gett Kommunförbundet råd inför inresebevakningsarbetet.

Kommunförbundet ingår i Undervisnings- och kulturministeriets uppföljningsgrupp för reformen. Förbundets sakkunniga har regelbundet träffat de beredande tjänstemännen och den politiska ledningen. Diskussioner om förbundets centrala synpunkter har förts med representanter för alla riksdagspartier. Yrkesutbildningen var det centrala temat vid ett möte med kulturutskottet.

Enligt utkastet till regeringsproposition kommer yrkesutbildningen fortsättningsvis att vara kommunbaserad. Kommunerna kan också i fortsättningen ordna yrkesutbildningen antingen själva eller tillsammans med andra kommuner och kommunernas finansieringsandel kvarstår antagligen. Enligt Kommunförbundets uppfattning säkerställer den nya verksamhets- och finansieringslagstiftningen inte i tillräcklig omfattning möjligheten till fortsatta studier inom yrkesutbildningen på andra stadiet för dem som går ut grundskolan.

Projekt om ägarstyrning inom yrkesutbildningen (OMA)

Syftet med projektet är att utveckla och stödja den i konkurrenskraftsavtalet inskrivna ägarstyrningen av den kommunala yrkesutbildningen i samarbete med kommunerna och de kommunägda utbildningsorganisationerna samt utöva inflytande på lagstiftningen om verksamheten inom yrkesutbildningen på andra stadiet. Lagstiftningen revideras år 2017–2018.

De medverkande organisationerna har berättat att projektet i enskilda kommuner och på lokala områden har skapat ett nytt tänkande som lett till att man organiserat funktioner gemensamt istället för att hålla fast vid det traditionella sektoriella mönstret. Man har exempelvis börjat tänka på de unga i kommunen som en grupp och representanterna för den yrkesinriktade och allmänbildande utbildningen har börjat ha gemensamma sammankomster.

Med tanke på Kommunförbundets verksamhet har vi kartlagt projektdeltagarnas synpunkter på huru-

vida förbundet borde föreslå för Undervisnings- och kulturministeriet att den omfattande och halvfärdiga yrkesutbildningsreformen ska skjutas upp med ett år så att det finns tid för en omsorgsfull beredning av lagstiftningen.

Serviceutveckling, försöksverksamhet och digitalisering

Samarbetsforumet för kommunernas och regionernas informationsförvaltning, AKUSTI

I projektet AKUSTI har man skapat en samarbetsmodell för nationella arbetsformer på webben. Man identifierar utvecklingsobjekt i informationsförvaltningen inom social- och hälsovården och driver i samarbete på utvecklingen av dem. Med stöd av samarbetsforumet har betydelsefulla nationella projekt för utveckling av de elektroniska tjänsterna och klient- och patientdatasystemen (ODA, Una, Virtuella sjukhuset) inletts. Forumet deltar också i koordineringen av den nationella utvecklingen i samarbete med Social- och hälsovårdsministeriet, Finansministeriet och andra nationella aktörer genom att bland annat vara med och koordinera arbetet i arbetsgruppen för digitalisering inom social- och hälsovården.

Projektbyrån för den nationella servicearkitekturen (del av enheten för informations-samhället)

Projektbyrån har till uppgift att stödja och bidra till att målen för den nationella servicearkitekturen (KaPa) genomförs inom kommunsektorn.

Uppgiften har genomförts

- genom kundkontakter, i samverkan med kommunala aktörer (nätverk för kontaktpersoner för information om aktuella frågor), genom seminarier på nationell nivå och regionala evenemang för kommunerna
- genom att hjälpa de kommunala aktörerna att skapa gemensamma branschspecifika fallbeskrivningar av användningen av nationell servicearkitektur samt genom att ordna förhandlingar med systemleverantörer om praktiska fall
- som en del av arbetet med den övergripande arkitekturen inom kommunsektorn

Projektbyrån har informerat och gett anvisningar till de kommunala aktörerna om hur Finansministeriets finansiering kan användas för att påskynda införandet av den nationella servicearkitekturen. I takt med

att kunskaperna om den nationella servicearkitekturen har ökat har kommunerna också via lösningarna inom social- och hälsovårdssektorn börjat beakta och utnyttja den nationella servicearkitekturen allt mer.

Programmet Våga försöka

Kommunförbundets program Våga försöka syftar till att synliggöra kommunernas och regionernas försöksverksamhet samt främja försök och nätverk som utgår från kommunerna. Programmets fokus ligger på att stärka en försöksorienterad kultur, och då betonas verksamhetssätten, arbetsklimatet och modet att våga försöka. Försöken är också en metod när det gäller att bygga av framtidens kommun. Programmet förväntas resultera i att:

- försöken stärker kommunernas och hela kommunsektorns roll när det gäller att utveckla och förbättra resultaten
- kommunernas rykte som förnyare av det finländska samhället stärks
- försök som kännetecknas av gränsöverskridande verksamhet på områden som är större än kommunen ökar regionernas och områdenas välfärd och livskraft.

År 2016 beskrevs och synliggjordes totalt 47 kommunala försök på flera olika sätt. Exempelvis programmets webbsidor, ViVågar-mottot, anföranden på olika forum och nyheter om dem, nyhetsbrev ViVågar, case-kort, en försökstävling, bloggar och en vlogg, InnoDuels IdeaAreena, förfrågningar om berättelser, Uskalla kokeilla Sanomat, publikationen Uutta Artusta och försöksorienterat utvecklingsarbete, Kommunmarknaden och KuntaTV.

Den försöksorienterade kulturen har fått fäste i kommunerna via nätverket ViVågar som har 244 medlemmar. Antalet försöksambassadörer uppgår till 26. Elva evenemang har bidragit till förändringar i kulturen, bland annat Framtidsforumet, en berättarbod, forumet Våga försöka och olika arenor för nya idéer. I evenemangen deltog under året 440 personer samt distansdeltagare genom KuntaTV. I ett delprojekt för bedömning av försöken och den försöksorienterade kulturen utvecklades de första modellerna år 2016.

Ekonomi

Tryggandet av en hållbar kommunal ekonomi på längre sikt är framför allt ett intressebevakningsarbete som syftar till att med iakttagande av finansieringsprincipen dimensionera inkomsterna och utgif-

terna i ekonomin så att det är möjligt att göra nödvändiga investeringar. I den förestående landskapsreformen bör finansieringen av både kommunernas och de kommande landskapens uppgifter säkerställas på så lika villkor som möjligt.

Den kommunala ekonomin stärktes i sin helhet år 2016 i första hand beroende på kommunernas egna sparåtgärder. I slutet av året sänkte många kommuner sin skatteprocent för 2017. Kommunförbundet utövade på bred basis inflytande på att de ekonomiska konsekvenserna för kommunerna skulle beaktas i de åtgärder som skrevs in i Kommunekonomiprogrammet.

Kommunekonomiprogrammet

I beredningen av Kommunekonomiprogrammet och i uppsättningen av balanseringsmålet för den kommunala ekonomin uppnåddes en samsyn med staten, vilket för sin del har tryggt kommunernas ekonomiska förutsättningar. Målet understryker behovet av en kontrollerad skuldsättning som en del av den hållbara kommunala ekonomin och behovet av nödvändiga investeringar. Riktlinjerna för den kommunala ekonomin har följts, och kommunerna har till exempel inte getts nya uppgifter.

Intressebevakning i samband med konkurrenskraftsavtalet

Regeringen, arbetsgivarna och de anställda förband sig i juni 2016 till konkurrenskraftsavtalet. Åtgärderna i avtalet bestod av bland annat förlängning av den årliga arbetstiden, nedskärningar i semesterpenningen inom den offentliga sektorn, sänkning av arbetsgivarens socialskyddsavgifter och en partiell överföring av avgifterna till löntagarna. Konkurrenskraftsavtalet innehöll också omfattande inkomstskattelindringar för såväl löntagarna som pensionärerna.

Kommunförbundet utarbetade konsekvensbedömningar av konkurrenskraftsavtalet och föreslog åtgärder i förhandlingsförloppet mellan staten och kommunerna i samband med beredningen av Kommunekonomiprogrammet. Konkurrenskraftsavtalet innebär utgiftsbesparingar för kommunerna, men i statsandelarna till kommunerna minskas besparingarna. Kommunerna kompenserades för ändringarna i skattegrunderna, men inte för de förlorade skatteinkomsterna på grund av de höjda löntagaravgifterna. De sammantagna effekterna av konkurrenskraftsavtalet försämrar den kommunala ekonomin med cirka 90 miljoner euro år 2017. Konkurrenskraftsavtalet

ökade statens budgetunderskott med över 900 miljoner euro år 2017.

Övriga åtgärder i anknytning till ekonomin

Kommunförbundet förberedde sig inför vård- och landskapsreformen genom att ta fram beräkningsmetoder för kommunerna och utövade aktivt inflytande på beredningen av de regionala sysselsättningsförsöken. Förbundet deltog aktivt i beredningen av Kommuninformationsprogrammet, utarbetandet av skatteprognoser, beräkningen av statsandelarna och i arbetet i bokföringsnämndens kommunsektion.

Samhälle och miljö

Samhällsstrukturerna och miljövärden är basservice inom basservicen, och samhället fungerar inte utan dem. Kommunförbundets projekt och välfungerande sakkunnigätverk ger upphov till praktiska kunskaper och utvecklingssteg som omfattar många centrala frågor inom teknik och miljö. Intressebevakningen inriktar sig på lagstiftning och EU-direktiv som kräver djupgående kunskaper.

Intressebevakning vid beredningen av avfallslagen

I början av år 2016 lät Miljöministeriet utifrån en skrivning i regeringsprogrammet och den strategiska handlingsplanen göra en konsekvensbedömning av minskningen av kommunernas ansvar för den kommunala avfallshanteringen. Konsekvensbedömningen är avsedd att utgöra underlag för nödvändiga lagändringar. Konsekvensbedömningen publicerades i början av sommaren.

Samtidigt var en ny upphandlingslag under beredning i Finland och bestämmelserna i den om anknutna enheter har en väsentlig inverkan på särskilt avfallshanteringen. Lagförslagen om upphandling hann inte bli färdiga medan begränsningen av det kommunala ansvaret utreddes, och därför tillsatte Miljöministeriet i augusti 2016 en arbetsgrupp med representanter från olika ministerier och intressentgrupper för att revidera avfallslagen. Arbetsgruppen hade i uppgift att samordna bestämmelserna i avfallslagen och upphandlingslagen och att utgående från det utarbeta ett förslag om ändringsbehoven i avfallslagen.

Kommunförbundet medverkade i konsekvensbedömningen genom att ta fram grundläggande fakta för konsulter och Miljöministeriet. Kommunförbundet

deltog aktivt i reformgruppens arbete och bidrog till att arbetet gick framåt genom att tillsammans med Avfallsverksföreningen producera ett omfattande bakgrundsmaterial för ministeriet. I Kommunförbundets ställningstaganden poängterades dels att en eventuell ändring av ansvaret kunde skada den fungerande avfallshanteringen, dels behovet av att för de anknutna enheter som är verksamma inom avfallshanteringen i lag fastställa en gräns för inriktningen av den egna verksamheten. Kommunförbundet föreslår att den fasta gränsen för försäljning till utomstående bör vara minst 15 procent utan gräns för beloppet.

Lagändringar för att öka tomtproduktionen och bostadsbyggandet

Ett av regeringens spetsprojekt är att öka bostadsbyggandet. Avsikten är att bostadsproduktionen ökas genom en utveckling av systemet för produktionsstöd (ARA) och genom avsiktsförklaringar för markanvändning, boende och trafik mellan staten och de fyra största stadsregionerna. Dessutom försöker man hitta lösningar på problemet med tomma bostäder som beror på avfolkning.

ARA-finansieringssystemet utvecklades genom att ett nytt kortvarigt räntestöd för byggherreverksamhet skapades och att en totalrevidering av bostadsrättssystemet inleddes. I sina ställningstaganden har Kommunförbundet sett det kortvariga räntestödet som ett välkommet tillskott till ARA-produktfamiljen, särskilt för hyresmarknaden inom metropolområdet.

Produktionen av bostadsrättsbostäder utökades och en revidering av lagstiftningen om bostadsrättsbostäder inleddes. Kommunförbundet har följt beredningen och aktivt nätverkat och träffat beredare och aktörer i takt med att beredningen framskridit.

Avsiktsförklaringarna för markanvändning, boende och trafik (MBT) för stora stadsregioner löpte ut 2015. I sina ställningstaganden betonade Kommunförbundet avsiktsförklaringarnas grundläggande betydelse för de stora stadsregionernas utveckling. I samband med vårens ramförhandlingar kom man överens om trafikinvesteringarna och nivån på ARA-produktionsstöden, och nya avtal ingicks i början av sommaren.

Kommunförbundet har hållit igång diskussionen om det svåra problemet med överutbud av ARA-hyresbostäder i kommunerna utanför tillväxtcentrumen. I slutet av året tillsatte Miljöministeriet en arbetsgrupp för att utreda hur problemet med användningsgra-

den ska lösas. Kommunförbundet är representerat i arbetsgruppen.

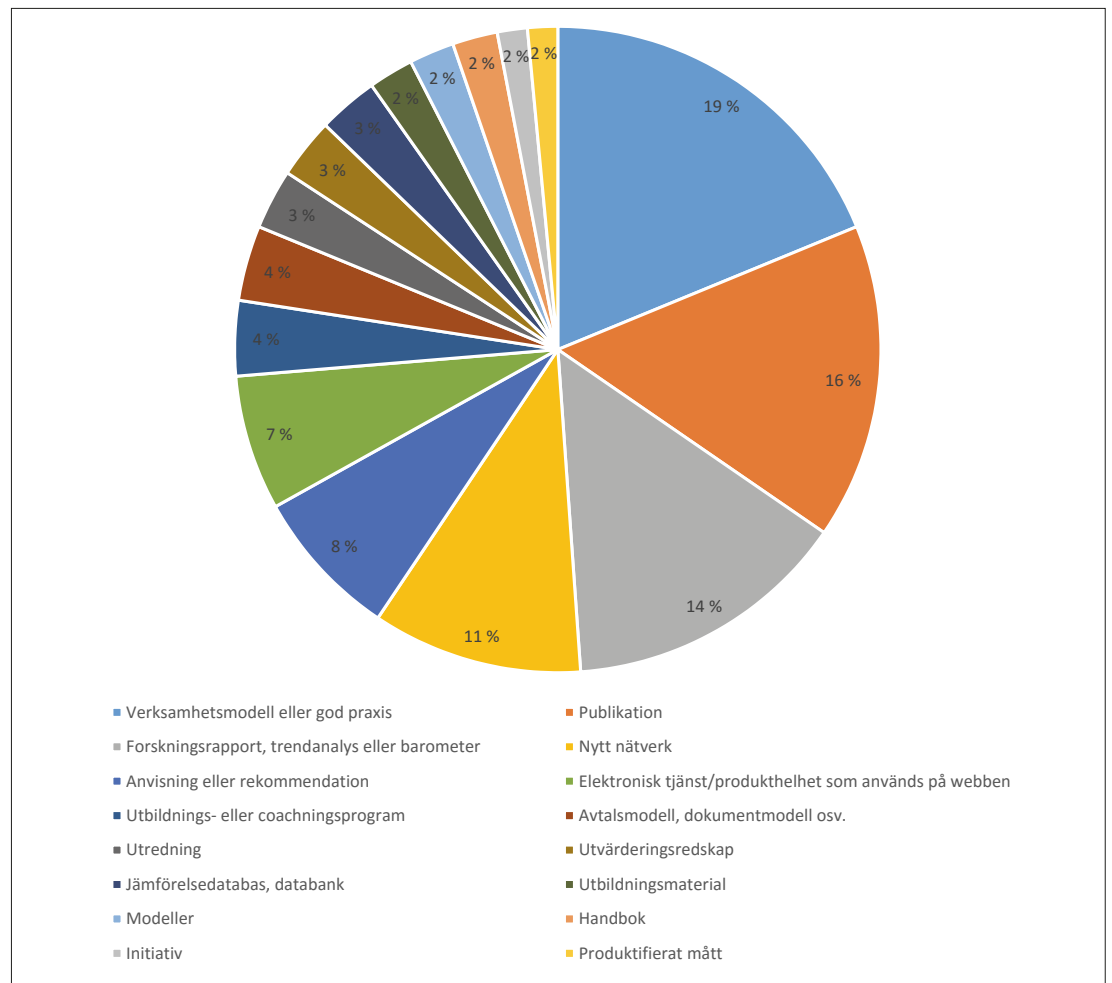
Ökad tomtproduktion och sänkta byggkostnader samt normuppluckring har varit aktuella också när ändringarna i markanvändnings- och bygglagen har beretts. Kommunförbundet var med och beredde ändringsförslagen. Kommunförbundets mål var att säkerställa ett fungerande planläggningssystem, att kommunerna ska få större rätt att besluta om markanvändningen och att processerna i kommunerna blir smidigare.

Huvudparten av de föreslagna ändringarna är positiva för kommunerna. Närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgift ändras, från att ha utövat laglighets tillsyn får centralerna en konsultativ roll och tillsynen gäller i fortsättningen endast frågor som

är riksomfattande och betydande på landskapsnivå. Genom flera ändringar i bestämmelserna minskas kommunernas administrativa arbete och skapas förutsättningar för snabbare planläggningsprocesser. Dessutom ger nya planeringsredskap de olika kommunerna mångsidigare metoder för olika planeringssituationer. Bestämmelserna om placeringen av stora detaljhandelsenheter blev flexibla. Trots Kommunförbundets motstånd ströks i lagen möjligheten att meddela detaljplanebestämmelser om en detaljens kvalitet och storlek.

Vid ändringen av de riksomfattande målen för områdesanvändningen var Kommunförbundets primära mål att målen klart och tydligt ska gälla områdesanvändningen, vara betydande och nödvändiga på riks-nivå och inte överlappa speciallagstiftningen.

Vår utvecklingsverksamhet år 2016 bidrog till följande:

Centrala indikatorer i Kommunförbundets verksamhet 2016

Intressebevakning, utvecklingsprojekt, nätverk och sakkunnigtjänster

- 192 intressebevakningsåtgärder i vår portfölj (2015: 182, 2014: 170)
- 128 höranden i riksdagen och olika ministerier (2015: 92)
- 291 skriftliga utlåtanden i intressebevakningsarbetet (2015: 227)
- 138 kallelser till arbetsgrupper (2015: 114)
- 85 utvecklingsprojekt i vår portfölj (2015: 66, 2014: 66)
- 92 nätverk i vår portfölj (2015: 75)
- 235 kommuner med i projekt i vår portfölj (2015: 256, 2014: 135)
- 118 kommuner med i nätverken (2015: 138, 2014: 100)
- ca 6 000 personmedlemmar i nätverken
- 87 600 inkomna samtal = ca 400 samtal varje vardag (2015)
- 7 000 fall av krävande sakkunnigrådgivning = 32 mer
- krävande konsultationer varje vardag (2015)

Medierna:

- Kommunförbundet i webbnyheter 3 339 gånger (2015: 3 160, 2014: 3 577)
- Kommunförbundet i tryckta tidningar 3 723 gånger (2015): 3 216, 2014: 3 010)
- Pressmeddelanden: Kommunförbundet 92 (2015: 94, 2014: 114),
KT 18 (KT 2015: 26, 2014: 29)

Tryckta tidningar och webbtidningar

- Kuntalehti.fi sidvisningar i snitt: 96 826/mån., besökare i snitt 21 489/mån.
(2015: 91 000/mån., besökare i snitt 25 000/mån.)
- Kommuntorget (tidigare Fikt, genomsnittlig upplaga: 2 000 (2015: 2 000, 2014: 2 600)
- Tidskriften Kuntatyönantaja, genomsnittlig upplaga: 7 080 (2015: 7 000, 2014: 7 200)
- Tidskriften Kuntateknikka, genomsnittlig upplaga: 3 325 (2015: 3 100, 2014: 3 600)
- Kuntalehti, genomsnittlig upplaga: 10 900 (2015: 11 400, 2014: 12 000)
- Kuntalehtis nyhetsbrev, antal prenumerationer: 27 500 (2015: 22 000)

Publikationer och nyhetsbrev

- Antal nerladdade webbpublikationer: 321 262 (2015: 280 000)
- Antal sålda tryckta publikationer: Kommunförbundet 3 303 (2015: 3 293, 2014: 5 065)
- Antal sålda tryckta publikationer: KT 5926 (2015: 7 319, 2014: 74 575)
- Elektroniska nyhetsbrev, antal prenumerationer: 17 655 (2015: 17 500, 2014: 17 000)

Kommunförbundets största evenemang

- Antal besökare på Kommunmarknaden 7 600 (2015: 7 500, 2014: 7 200)
- Antal deltagare på landskapsbesöken 1 202 (2015: 1 241, 2014: 991)

Separata besök på webbtjänsterna, i snitt/mån.

- Kunnat.net 96 952 (2015: 93454, 2014: 92405)
- Kommunerna.net 7 410 (2015: 7510)
- Localfinland.fi 1 766 (2015: 1374)
- Kuntalehti.fi 44 193 (2015: 35777)
- Kommuntorget.fi 6 070 (2015: 3255)
- KT.fi 67 398 (2015: 64081)
- KT.fi (sv) 4 255 (2015: 4537)
- Hankinnat.fi 14 248 (2015: 11302)
- Upphandling.fi 1 248 (2015: 1478)
- Verkkokauppa 4 954 (2015: 4229, 2014: 4022)
- Virtuaalikota 2 899 (2015: 3435, 2014: 3030)

Kommunförbundets organisation

Jari Koskinen är Kommunförbundets verkställande direktör. Timo Reina och Hanna Tainio är vice verkställande direktörer. Kristina Wikberg är direktör för den svenskspråkiga verksamheten.

Förbundets sektoriella kompetensområden är social- och hälsovård, undervisning och kultur samt regioner och samhällen. Våra övriga kompetensområden är juridik, kommunutveckling, demokrati och ledarskap, kommunal ekonomi, svensk och internationell verksamhet, informationssamhället samt kommuni-

kation. KT Kommunarbetsgivarna, som sköter kommunala arbetsgivarfrågor, är en del av förbundet. Kommunförbundet har ett Brysselkontor som följer beredningen av för kommunerna viktiga EU-lagstiftningsprojekt och informerar kommunerna och andra intressentgrupper om projekten samt utövar inflytande på EU:s beslutsfattande och i internationella nätverk. Kommunförbundet (inkl. KT Kommunarbetsgivarna) har cirka 220 anställda som i huvudsak arbetar i sakkunniguppgifter.

Vice verkställande direktör Hanna Tainio	Juridiska ärenden Arto Sulonen	Koncernbolag Kommunförbundet Holding Ab • FCG Finnish Consulting Group Ab • KL-Kustannus Oy • Kommunförbundet Service Ab KL-Kuntahankinnat Oy
	Informationssamhället Tommi Karttaavi	
	Social- och hälsovård Tarja Myllärinen	
	Undervisning och kultur Terhi Päivärinta	
Verkställande direktör Jari Koskinen	Svenska och internationella ärenden Kristina Wikberg	
	Information Jari Seppälä	
	Kommunutveckling, demokrati och ledarskap Kaija Majoinen	
	Personalfrågor Hannele Lindfors	
Vice verkställande direktör Timo Reina	KT Kommunarbetsgivarna Markku Jalonen	
	Kommunalekonomi Ilari Soosalu	
	Regioner och samhällen Jarkko Huovinen	

Kommunförbundets organisation 31.12.2016

Kommunförbundets koncern

Till förbundskoncernen hör tre dotterbolag som bedriver affärsverksamhet och som ägs till 100 procent av förbundet: FCG Finnish Consulting Group Ab, KL-Kuntahankinnat Oy och KL-Kustannus Oy. Förbundskoncernens tjänster bildar följande helhet:

I samband med omläggningen av koncernstrukturen år 2013 bildades Kommunförbundet Holding Ab,

Kommunförbundet Service Ab och Kommunernas hus Ab, vilka i huvudsak erbjuder tjänster för förbundskoncernen. Under år 2016 ändrades koncernstrukturen så att hela aktiestocken i Kommunernas hus Ab överläts till Finlands kommunstiftelse sr som bildades av Kommunförbundet.

Situationen 31.12.2016

Bolag som ägs till 100 % av Finlands Kommunförbund rf	Verkställande direktör	Styrelseordförande
Kommunförbundet Holding Ab	Timo Leivo (tf)	Sirpa Paatero
KL-Kuntahankinnat Oy	Raili Hilakari	Timo Leivo
Bolag som ägs till 100 % av Kommunförbundet Holding Ab	Verkställande direktör	Styrelseordförande
FCG Finnish Consulting Group Ab	Ari Kolehmainen	Jari Koskinen
KL-Kustannus Oy	Marja Honkakorpi	Jari Koskinen
Kommunförbundet Service Ab		Timo Leivo

Förbundskoncernens tjänster

FCG-koncernen (FCG Finnish Consulting Group Ab)

FCG Finnish Consulting Group Ab erbjuder i både Finland och utomlands tjänster för den offentliga servicen, konsulttjänster för ledning, multiprofessionell utbildning, programaffärsverksamhet och programutveckling, samhällsplanering, vatten och avlopp samt husbyggnad och sanering. FCG:s kunder består av ett brett spektrum av organisationer från både den privata och den offentliga sektorn. FCG-koncernens moderbolag ägs av Kommunförbundet Holding AB. FCG:s koncerndirektör och moderbolagets verkställande direktör är förv.mag. Ari Kolehmainen.

FCG-koncernens måttliga och positiva inkomstutveckling fortsatte år 2016. Koncernens servicestruktur har utvecklats systematiskt för att tillgodose de föränderliga behoven i verksamhetsmiljön och hos kunderna i hemlandet och utomlands. Koncernens verksamhet har drivits framåt enligt strategin genom företagsarrangemang och under de senaste åren har man satsat särskilt på kompetens i programaffärsverksamhet och stöttat tillväxten i den internationella affärsverksamheten.

FCG-koncernens omsättning ökade med 11 % och rörelsevinsten med 15 % jämfört med föregående år. Hela räkenskapsperiodens vinst blev något sämre än år 2015. Koncernens omsättning år 2016 var sammanlagt 79,0 miljoner euro (71,1 mn euro 2015) och rörelsevinsten var 2,5 miljoner euro (2,2 mn euro år 2015). Räkenskapsperiodens vinst år 2016 uppgick till 1,3 miljoner euro (1,8 mn euro år 2015).

I januari köpte FCG aktiestocken i det svenska utvecklingskonsultbolaget ORGUT Holding AB. Bolaget har dotterbolag förutom i Sverige också i Kenya, Storbritannien och Finland, vilka FCG genom köpet också blev ägare till. ORGUT och FCG:s andra utveck-

lingskonsultbolag i Sverige, FCG SIPU International fusionerades efter räkenskapsperioden i början av år 2017 till FCG Swedish Development AB. Företagsköpet stärkte FCG:s ställning som ledande utvecklingskonsultkoncern i både Norden och utvecklingskonsultprojekten i Afrika.

I februari 2016 köpte FCG hela aktiestocken i DRG Medical Systems Oy (DMS). DMS är en del av FCG:s affärsverksamhet kring konsulttjänster. I november gjorde FCG upp ett köpebrev om upphandling av hela Elbit Oy:s aktiestock. Detta köp stärkte FCG:s rekryteringsportalkompetens och särskilt tjänsterna för utveckling av personalförvaltningsprogram. Elbit Oy levererar programlösningar för rekrytering, hantering av personaluppgifter, personalutveckling och arbetsledning vid rehabiliteringsanstalter. FCG Elbit Oy har varit en del av FCG från januari 2017.

Verksamheten inleddes såsom väntat i FCG:s dotterbolag som bildades år 2015: FCG City Portal Oy som fokuserar på försäljning av program, produkter och tjänster om stadsinformation och Finnish Consulting Group Asia Pte Ltd som fokuserar på affärsverksamhet i Asien. FCG Aasia fungerar som en självständig försäljnings- och marknadsföringsenhet och en länk mellan FCG-bolagen och den livskraftiga asiatiska marknaden.

FCG har ett nära samarbete med sina kundorganisationer och vill utveckla sin egen serviceproduktion så att den svarar mot förändringen av både kundmönstren och verksamhetsmiljön. År 2016 var de centrala temana i hemlandet framför allt utveckling av en mångsidig programaffärsverksamhet, förändringsledning och den strukturella reformen inom social- och hälsovården. I affärsverksamheten planering och teknik avstod man under året från husbyggnad, projektledning och tillsynstjänster samt marklaboratorie-, markutrednings- och terrängmätningstjänster.

Koncernen Finnish Consulting Group Ab (mn €)	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Omsättning	79,0	71,1	72,3	70,3	66,5	67
Balansomslutning	46,8	48,3	40,9	44,1	44,4	41,2
Resultat	1,3	1,8	2,1	0,7	0,4	0,7
Eget kapital	22,3	22,4	21,9	21,4	20,7	21,1
Antal anställda i medeltal	670	675	686	725	692	744

KL-Kuntahankinnat Oy

KL-Kuntahankinnat Oy är en nationell inköpscentral för kommunala organisationer som konkurrensutsätter och ingår ramavtal samt sköter avtalshandlingen på sina kunders vägnar. I slutet av år 2016 hade bolaget 1 500 kunder som använde ramavtal i olika omfattning. Kunder var alla kommuner i Fastlandsfinland, nästan alla sjukvårdsdistrikt, en del samkommuner för utbildning, affärsverk, kommunala bolag, Finlands evangelisk-lutherska kyrka och den ortodoxa kyrkan samt Keva.

Kunderna hade till sitt förfogande 70 färdiga ramavtal med 200 företag, av vilka 31 procent var stora och 65 procent små och medelstora. De största ramavtalen gällde volymprodukter i enlighet med bolagets strategi, till exempel bränslen, Microsoft-licenser, IT-utrustning, elektricitet, livsmedel, teleoperatörstjänster, multifunktionsmaskiner, rengöringsmedel,

hälso- och sjukvårdsartiklar, kontorsmaterial och inventarier.

De centrala avtalen gav kunderna prisbesparingar på i medeltal 15 % och olika slags processfördelar. Värdet på avtalen mätt i kundköp uppgick i slutet av året till cirka 400 miljoner euro.

Bolagets avtalsutbud och konkurrensutsättning omfattade 16 ramavtal för enbart social- och hälsovårdssektorn och ett välfungerande samarbete med social- och hälsovården. Nya öppningar var konkurrensutsättning av effektinvesteringar, solkraftverk och system som möjliggör egenvård.

Bolaget hade en god ekonomisk situation och riskhanteringsförmåga, till exempel ansvar för kundernas räkning för riskerna i besvärprocesser. Serviceavgifterna genom vilka bolaget täcker sina utgifter var i snitt 1 %. Kundtillfredsställelsen mättes en gång under året och resultatet 3,98 på skalan 1–5 var bra.

KL-Kuntahankinnat Oy (mn €)	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Omsättning	3,83	3,47	3,65	3,28	2,34	1,46
Balansomslutning	7,40	5,80	4,44	3,06	2,19	1,51
Resultat	1,83	1,31	2,21	1,98	1,38	0,57
Eget kapital	2500 €	0,0025	0,0025	0,0025	0,7	-0,4
Antal anställda	14	12	10	8	6	5

KL-Kustannus Oy

Kuntalehtis utlokaliserade produktionsmodell som varit i användning fem år är etablerad. Den innehållsiga utvecklingen har fortsatt bland annat genom att man intensifierat samarbetet med Kommunförbundets sakkunniga och satsat på webbnyheter. Tidningens upplaga höll nästan samma nivå som föregående år och avkastningen från annonsförsäljningen var på god nivå i motsats till den allmänna utvecklingen inom branschen. Antalet besökare på Kuntalehtis webbsidor ökade med cirka 20 % och på de sociala mediekanalerna blev tidningen betydligt kändare.

Kommunmarknaden gav som verksamhet helt i egen regi igen upphov till ett mycket gott resultat. När programmen planerades tillämpades Kommun-

förbundets nya strategi. Kommunmarknaden var fortfarande årets största evenemang inom kommunsektorn och samlade i september 2016 cirka 7 600 besökare på Kommunernas hus.

För tillväxten i Kommun tv:s affärsverksamhet skapades bättre förutsättningar då man förnyade den tekniska plattformen så att den motsvarar kundernas behov och de allmänna utvecklingsutsikterna inom branschen.

Bolagets omsättning ökade något och resultatet kvarstod på samma nivå som föregående år. Resultatet av affärsverksamheten var 545 615 euro före skatt. Från detta resultat har det redan dragits av 34 407 euro som betalats till förbundet som ersättning för rätten att ordna Kommunmarknaden.

KL-Kustannus Oy (mn €)	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Omsättning	2,85	2,55	2,52	2,69	3,01	2,83
Balansomslutning	1,79	1,60	1,44	1,17	1,27	1,25
Resultat	0,43	0,35	0,36	0,18	0,20	-0,17
Antal anställda	11	9	7	7	16	16

Beslutsfattandet i Kommunförbundet

Kommunförbundets fullmäktige fattade vid sitt sammanträde 12.11.2015 beslut om ändringar i förbundets stadgar och godkände vid sitt sammanträde 27.5.2016 en kompletterande val- och arbetsordning för förbundsdelegationen. Kommunförbundets högsta organ (fullmäktige) bytte namn till förbundsdelegation. Namnet tas i bruk vid ingången av den nya mandattiden år 2018. Genom en stadgeändring slopades föreningens ordinarie sammanträde, dvs. förbunds kongressen. Förbundsfullmäktige väljer styrelsen. Styrelsen har ett arbetsutskott som har i uppgift att bereda frågor som behandlas i styrelsen och sköta övriga uppgifter som styrelsen ålagt utskottet. Enligt stadgarna har Kommunförbundet två delegationer, Delegationen för små kommuner och Svenska delegationen, vilka tillsätts av förbundsfullmäktige.

Fullmäktige

År 2016 sammanträdde fullmäktige två gånger i enlighet med stadgarna. Fullmäktige godkände vid sitt vårsammanträde Finlands Kommunförbunds och Förbundskoncernens årsberättelse och bokslut för 2015 och beslutade om att bilda Finlands kommunstiftelse sr. Stiftelsens ändamål är att främja kommunernas livskraft och demokrati samt andra ambitioner och att stärka kommunernas självstyrelse. Ändamålet med stiftelsens verksamhet är allmännyttigt. Stiftelsen har planerats fullgöra sitt ändamål genom att stödja Kommunförbundet och andra kommunala aktörer.

Vid sitt höstsammanträde godkände fullmäktige Finlands Kommunförbunds strategi för 2017–2021 och Finlands kommunförbunds rf:s och KT Kommunarbetsgivarnas budgetar för 2017. Fullmäktige beslutade om medlemsavgiften till Finlands Kommunförbund och betalningsandelarna till KT Kommunarbetsgivarna år 2017. Dessutom godkände fullmäktige förbundets ställningstagande till social- och hälsovårdsreformen.

Ordförande för fullmäktige är riksdagsledamot Mauri Pekkarinen (C) från Jyväskylä. Förste vice ordförande är riksdagsledamot Mika Kari (SDP) från Lahtis och andre vice ordförande riksdagsledamot Sampsa Kattaja (Saml) från Björneborg.

Styrelsen

Styrelsen representerar förbundet och ansvarar för förbundets förvaltning och ekonomi. Styrelsen består av 15 ledamöter och 15 ersättare, som också deltar i styrelsens arbete.

Riksdagsledamot Sirpa Paatero (SDP) från Kotka är ordförande för styrelsen. Förste vice ordförande är stadsdirektör Markku Andersson (Saml) från Jyväskylä och andre vice ordförande är riksdagsledamot Tapani Tölli (C) från Tyrnävä.

Styrelsens arbetsutskott består av sex ledamöter. Arbetsutskottets uppgift är att bereda de ärenden som styrelsen behandlar.

År 2016 sammanträdde styrelsen totalt 9 gånger och styrelsens arbetsutskott 20 gånger.

Vice verkställande direktör Timo Kietäväinen avgick från vice vd-posten efter att han hade blivit vald till verkställande direktör för Keva. Kommunförbundets styrelse valde vid sitt sammanträde 25 maj 2016 häradshövding, jur.mag. Timo Reina till ny vice verkställande direktör för Finlands Kommunförbund.

Delegationerna

Särskilt i sakkunniguppgifter får styrelsen hjälp av delegationen för små kommuner och svenska delegationen. Delegationerna avger egna verksamhetsberättelser till styrelsen och fullmäktige.

KT Kommunarbetsgivarnas delegation

I arbetsmarknadsfrågor utövas den högsta beslutanderätten av KT Kommunarbetsgivarnas delegation som utnämns av Finansministeriet. Den nuvarande delegationens mandattid är 1.10.2013–30.9.2017. Delegationen består av 11 medlemmar och en personlig suppleant för var och en av medlemmarna. Ordförande för delegationen är biträdande stadsdirektör Ritva Viljanen och vice ordförande är läkaren Jaana Ylä-Mononen och servicedirektör är Jorma Haapanen.

Presidiet för Kommunförbundets styrelse och fullmäktige

Styrelseledamöter

Ordinarie medlemmar

Paatero Sirpa, Kotka, ordf.	SDP
Andersson Markku, Jyväskylä, 1:e vice ordf.	Saml
Tölli Tapani, Tyrnävä, 2:e vice ordf.	C
Feldt-Ranta Maarit, Raseborg	SDP
Hautala Lasse, Kauhajoki	C
Kankaanniemi Toimi, Uurainen	Sannf
Korhonen Martti, Uleåborg	VF
Krohn Minerva, Helsingfors	Gröna
Mäkinen Tapani, Vanda	Saml
Raatikainen Kaisa, Keitele	C
Rautio Sari, Tavastehus	Saml
Räsänen Joonas, Lojo	SDP
Salmi Pekka, Tammerfors	SDP
Snellman Anne, Uleåborg	Sannf
Tujunen Taru, Borgå	Saml

Ersättare

Heikkinen Ari, Uleåborg	Gröna
Korhonen Ari, Reso	SDP
Lankinen Sari, Kouvola	C
Lehtonen Harri, Eura	SDP
Manninen Anneli, Seinäjoki	Sannf
Nousiainen Pekka, Nyslott	C
Parkkinen Sanna, Liperi	SDP
Pohjola Tuija, Uleåborg	SDP
Puhakka Sirpa, Helsingfors	VF
Randell Aleksis, Åbo	Saml
Riihelä Jouni, S:t Michel	Saml
Rissanen Laura, Helsingfors	Saml
Talvitie Mari-Leena, Uleåborg	Saml
Taponen Merja, Janakkala	C
Ylhäinen Taito, Masku	Sannf

Ledamöter i styrelsens arbetsutskott

Ordinarie ledamöter

Paatero Sirpa, Kotka, ordf.	SDP
Andersson Markku, Jyväskylä, 1:e vice ordf.	Saml
Tölli Tapani, Tyrnävä, 2:e vice ordf.	C
Kankaanniemi Toimi, Uurainen	Sannf
Korhonen Martti, Uleåborg	VF
Krohn Minerva, Helsingfors	Gröna

Personliga ersättare

Feldt-Ranta Maarit, Raseborg	SDP
Rautio Sari, Tavastehus	Saml
Hautala Lasse, Kauhajoki	C
Snellman Anne, Uleåborg	Sannf
Puhakka Sirpa, Helsingfors	VF
Heikkinen Ari, Uleåborg	Gröna

Fullmäktigeledamöter

Ordinarie ledamöter

Pekkarinen Mauri, Jyväskylä, ordf.
Kari Mika, Lahtis 1:e vice ordf.
Kataja Sampsa, Björneborg, 2:e vice ordf.
Ammond Jukka, Jyväskylä
Arve Minna, Åbo
Autto Heikki, Rovaniemi
Avaskari Anu, Enare
Granberg-Haakana Charlotte, Helsingfors
Grankulla Sven, Larsmo
Halonen Hilikka, Kemi
Happonen Aarno, Heinävesi
Harjumaaskola Jarkko, Fredrikshamn
Heinonen Kimmo, Seinäjoki
Hellén Ulla, Jakobstad
Hentunen Mika, Esbo
Herlevi Reino, Karleby
Hertell Sirpa, Esbo
Honkanen Hannah, Fredrikshamn
Ittonen Jarmo, Jakobstad
Jalonen Vesa, Euraåminne
Jämsä-Uusitalo Vailli, Uleåborg

Personliga ersättare

Lahtinen Merja, Jämsä	C
Jalovaara Ville, Helsingfors	SDP
Vepsä Kimmo, Ulvsby	Saml
Mäkinen Tuija, Jyväskylä	Gröna
Virolainen Anne-Mari, Lundo	Saml
Aikio-Tallgren Paula, Torneå	Saml
Kaisanlahti Janne, Kemijärvi	C
Rantala Marcus, Helsingfors	SFP
Rentola Hanne, Sulkava	KD
Lappalainen Mauri, Torneå	SDP
Virtanen Hilikka, Sulkava	SDP
Eloranta Maria, Kouvola	SDP
Koski Susanna, Vasa	Saml
Kuusikko Erkki, Storkyro	SDP
Haverinen Timo, Idensalmi	SDP
Mikkola Silja, Kannus	C
Kokko Hannu, Vanda	Gröna
Jussila Jorma, Kangasala	KD
Träskelin Jerry, Lovisa	VF
Juhantalo Kauko, Kankaanpää	C
Turkia Juha, Villmanstrand	Sannf

Järvenpää Heikki, Villmanstrand	Telkkä Tuomas, Villmanstrand	Saml
Karjalainen Minna, Kuhmo	Seppänen Juhani, Suomussalmi	Saml
Kauppinen Markku, Joensuu	Kankkunen Jukka, Kitee	C
Keränen Pertti, Tervola	Minkkinen Mirja, Konnevesi	VF
Kirjavainen Marika, Kotka	Sipiläinen Kirke, Kouvola	Saml
Koivisto Anna-Liisa, Lundo	Huittinen Ulla, Salo	C
Kokko Annika, Hyvinge	Untamo Lauri, Tusby	Saml
Konttas Ari, Esbo	Noro Tiina, Vichtis	Saml
Korpela Simo, Björneborg	Loponen Marjo, Lahtis	KD
Kotioja-Partanen Marjo, Forssa	Takala Riitta, Riihimäki	Saml
Kuikka Seija, S:t Michel	Partio Ismo, Mäntyharju	C
Kuisma Juha, Lempäälä	Kärkelä Pilvi, Kihniö	C
Laaninen Timo, Helsingfors	Kolbe Laura, Helsingfors	C
Lehtosalo-Lönnberg Eevakaisa, Sysmä	Suhonen Kaarina, Lahtis	C
Malmgren Varpu-Leena, Vichtis	Lehtimäki Jukka, Pukkila	C
Marjeta Ari, Lieksa	Muukkonen Birgitta, Kitee	SDP
Markkanen Sallamaarit, Siilinjärvi	Sistonen Eero, Rantasalmi	C
Merikoski Riku, Vanda	Pursiainen Terho, Träskända	Gröna
Mikkonen Krista, Joensuu	Pöntinen Minna, S:t Michel	Gröna
Minkkinen Minna, Tammerfors	Yrttiaho Johannes, Åbo	VF
Mulari Keijo, Suomussalmi	Törmänen Anni-Inkeri, Sotkamo	C
Myllykangas Sari, Tavastehus	Hildén Sirkku, Lahtis	SDP
Männistö Lasse, Helsingfors	Andersson Hennariikka, Helsingfors	Saml
Nenonen Antero, Tohmajärvi	Törmälä Anssi, Joensuu	Saml
Niinistö Jaakko, Vanda	Niemelä Arja, Vanda	Sannf
Nurmo Mikko, Valkeakoski	Hanweg Harri, Kangasala	Sannf
Ojanen Petri, Janakkala	Holopainen Hanna, Villmanstrand	Gröna
Parhankangas Kirsi, Tavastkyro	Inkeroinen Elina, Fredrikshamn	Saml
Peltomaa Iiris, Pyhärinta	Hannula Juhani, Mynämäki	Sannf
Pitko Eeva-Riitta, Kotka	Lindell Harri, Helsingfors	Sannf
Puurunen Kirsti, Idensalmi	Kyllönen Sari, Kajana	VF
Rissanen Helena, Birkala	Ahonen Jussi, Ylöjärvi	SDP
Rundgren Mikko, Kolari	Sonntag Ritva, Kemi	C
Ruotsalainen Pauli, Kuopio	Kulin Sirpa, Kuopio	Sannf
Saarinen Pauli, Honkajoki	Järvenpää Susanna, Siikainen	Sannf
Saarinen Sari, Keuruu	Partanen Pauli, Jyväskylä	Saml
Sahala Eila, Jämsä	Ronkainen Jari, Hollola	Sannf
Sankilampi Jaana, Rovaniemi	Forsblom Tuula, Forssa	Sannf
Sarlund Katri, Åbo	Ingervo Sirkku, Helsingfors	Gröna
Sillanpää Minttu, Vanda	Järvinen Pekka, Lahtis	VF
Simonen Pekka, Uleåborg	Laasonen Mira, Pieksämäki	Saml
Sinisalo Pekka M., Kyrkslätt	Slunga-Poutsalo Riikka, Lojo	Sannf
	Kemetter Sara, Mariehamn	Åland
Stenman Ulf, Larsmo	Björklund Mikaela, Närpes	SFP
Suomi Kimmo, Jyväskylä	Kalmari Leena, Laukaa	SDP
Taipale Kaarin, Helsingfors	Ranne Matti, S:t Karins	SDP
Toppinen Taisto, Kuopio	Berg-Väänänen Nelli, Kuopio	Saml
Tuomela Pirjo-Riitta, Harjavalta	Lepola Kaisa, Forssa	SDP
Törmi Paavo, Brahestad	Lievetmursu Helena, Kempele	SDP
Usvasuo Tea, Ruokolahti	Arola Tapio, Villmanstrand	C
Vihavainen Kristiina, Lundo	Lahtinen Seppo, Siikainen	SDP
Viljanen Ilkka, Lahtis	Vekka Tapio, Tavastehus	Saml
Walls Anders, Raseborg	Liljestrand Tom, Lovisa	SFP
Wilén-Jäppinen Tiina, Imatra	Salenius Pentti, Luumäki	SDP
Yksjärvi Kari, Jyväskylä	Lehto Taina, Vasa	VF

Bokslut och verksamhetsberättelse för koncernen Finlands Kommunförbund 2016

Finlands Kommunförbund rf:s (FO-nummer 0926151-4) koncernbokslut omfattar förutom Kommunförbundets eget och KT Kommunarbetsgivarnas bokslut också boksluten för KL-Kuntahankinnat Oy och koncernen Kommunförbundet Holding Ab, som ägs av Kommunförbundet. I Kommunförbundets årsberättelse redogörs för förbundets verksamhet och därutöver har en särskild rapport om verksamheten getts till förbundets fullmäktige. KT Kommunarbetsgivarnas totala intäkter och kostnader ingår i Kommunförbundets bokslut.

Finlands Kommunförbund rf:s bokslut (moderföreningen)

Kommunförbundets bokslut visar ett underskott på -37 212 264,08 euro.

De viktigaste uppgifterna i koncernens och moderföreningens bokslut är följande:

Resultat	2016 (1000 euro)	2015 (1000 euro)
Räkenskapsperiodens under-/överskott (koncernen)	-53 616	3 003
Finlands Kommunförbund rf:s under-/överskott (moderföreningen)	-37 212	3 640
Dotterbolagens vinstutdelning sammanlagt	1 550	1 500
Omsättning	2016	2015
Ordinarie verksamhet (koncernen)	12 849	13 832
Finlands Kommunförbund rf (moderföreningen)	5 098	5 219
Tillförda medel (moderföreningen)	18 943	18 928
Balansräkningar	2016	2015
Balansomslutning (koncernen)	118 127	173 671
Finlands Kommunförbund rf (moderföreningen)	101 339	134 901
Personal (i genomsnitt)	2016	2015
Personal (koncernen)	982	980
Personal (Kommunförbundet)	165	181
Personal (KT Kommunarbetsgivarna)	54	48
Personal (dotterbolagen)	763	751

Förbundets placerings- och finansieringsverksamhet visar ett överskott på 119 442 273 euro. Förbundets tillförda medel bygger på den stadgeenliga och av fullmäktige godkända medlemsavgiften som inbringade 17 070 973 euro. Samkommunerna betalade dessutom en särskild serviceavgift för tjänster som motsvarar de tjänster som finansieras med medlemsavgifter. Serviceavgifterna inbringade 1 871 995 euro.

Räkenskapsperiodens underskott före placerings- och finansieringsverksamhet är -156 654 537 euro.

KT Kommunarbetsgivarnas inkomster och utgifter uppgår enligt redovisningen till 8 220 886 euro.

Förändringar i koncernstrukturen

Enligt beslut av Kommunförbundets fullmäktige bildades Finlands kommunstiftelse sr. Stiftelsens ändamål är att främja kommunernas livskraft och demokrati samt andra ambitioner och att stärka kommunernas självstyrelse. Till kommunstiftelsen donerades grundkapitalet och som annat eget kapital hela aktiestocken i det ömsesidiga fastighetsaktiebolaget Kommunernas hus Ab samt köpesumman från försäljningen av Kommunförbundets aktier i Ekokem Abp.

Risker för verksamheten och ekonomin

Omstruktureringsarna och lagreformerna inom kommun- och landskapssektorn fortsätter. Det innebär utmaningar för hela kommunfältet och förutsätter att förbundet intar en central roll som samhällsaktör.

I förbundets placeringsplan har valen av placeringsprodukter och områdesvalen i placeringsportföljen fastställts. Målet har varit att hitta en så god avkastningsnivå som möjligt i en normal situation enligt allmänna risk-avkastningsprinciper.

Verksamheten och ekonomin år 2017

I budgeten för år 2017 har Kommunförbundets verksamhetsresultat beräknats uppvisa ett överskott på

cirka 331 200 euro efter intäkterna från placerings- och finansieringsverksamheten.

De ändringar som gjorts i förbundets stadgar har registrerats hos Patent- och registerstyrelsen 16.3.2016.

Personalen

I slutet av räkenskapsåret 2016 hade Kommunförbundet 224 anställda. Av dem arbetade 54 för KT Kommunarbetsgivarna. Lönerna och de direkta lönebikostnaderna uppgick till sammanlagt 16 129 927 euro. KT Kommunarbetsgivarnas andel av detta belopp är 4 281 802 euro. Personalberättelsen publiceras separat.

Miljövård

Kommunförbundet arbetar för miljömål genom sin intressebevakning. Ambitionen är att miljöfrågor som är viktiga för kommunerna ska identifieras och beaktas och att de ska ingå i förbundets rådgivningstjänster.

För egen del har Kommunförbundet gått in för att minska bland annat energi- och vattenförbrukningen

i Kommunernas hus och förbättra avfallshanteringen. Miljövänliga lösningar söks nu bland annat i den pågående renoveringen.

Styrelsen föreslår att Finlands Kommunförbund rf:s underskott för räkenskapsperioden 2016, dvs. -37 212 264,08 euro, tas från förbundets eget kapital.

Helsingfors 27.4.2017

Paatero Sirpa
ordförande

Andersson Markku
Tölli Tapani
Feldt-Ranta Maarit
Hautala Lasse
Kankaanniemi Toimi
Korhonen Martti
Krohn Minerva
Mäkinen Tapani
Raatikainen Kaisa
Rautio Sari
Räsänen Joonas
Salmi Pekka
Snellman Anne
Tujunen Taru

Finlands Kommunförbund

Resultaträkning

Ordinarie verksamhet		2016	2015
Kommunal intressebevakning			
Intäkter		5 097 532,94	5 219 221,36
Kostnader			
Personalkostnader	-11 848 124,35		-13 437 634,53
Avskrivningar	-31 421,61		-28 058,27
Övriga kostnader	-168 815 491,98	-180 695 037,94	-13 570 340,67
		-175 597 505,00	-21 036 033,47
			-21 816 812,11
KT Kommunarbetsgivarna			
Intäkter		8 220 886,27	6 136 828,71
Kostnader			
Personalkostnader	-4 281 802,40		-3 911 002,17
Avskrivningar	-248 385,14		-11 028,56
Övriga kostnader	-3 690 698,73	-8 220 886,27	-2 214 797,98
		0,00	-6 136 828,71
			0,00
Underskott		-175 597 505,00	-21 816 812,11
Tillförda medel			
Intäkter		18 942 967,62	18 928 157,98
Underskott		-156 654 537,38	-2 888 654,13
Placerings- och finansieringsverksamhet			
Intäkter	121 106 027,62		9 928 167,63
Kostnader	-1 663 754,32	119 442 273,30	-3 399 687,81
			6 528 479,82
Överskott/underskott		-37 212 264,08	3 639 825,69
Räkenskapsperiodens över-/underskott		-37 212 264,08	3 639 825,69

Finlands Kommunförbund

Balansräkning

Aktiva	31.12.2016	31.12.2015
BESTÄENDE AKTIVA		
Immateriella tillgångar	7 439,96	0,00
Materiella tillgångar		
Mark- och vattenområden	115 237,17	115 237,17
Maskiner och inventarier	198 531,28	138 945,63
Övriga materiella tillgångar	346 691,80	346 691,80
	<u>660 460,25</u>	<u>600 874,60</u>
Placeringar		
Andelar i företag inom koncernen	35 343 366,67	44 489 018,65
Fordringar hos företag inom koncernen	3 583 386,90	22 683 910,37
Andelar i ägarintresseföretag	0,00	8 572 846,95
Övriga aktier och andelar	972 848,83	972 848,83
Övriga fordringar	535 718,58	535 718,58
	<u>40 435 320,98</u>	<u>77 254 343,38</u>
Bestående aktiva sammanlagt	41 103 221,19	77 855 217,98
RÖRLIGA AKTIVA		
Omsättningstillgångar		
Färdiga produkter/varor	71 247,52	101 589,41
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	1 029 746,41	897 539,16
Fordringar hos företag inom koncernen	206 346,53	976 083,25
Övriga kortfristiga fordringar	1 822 037,66	70 787,67
Resultatregleringar	736 340,54	333 479,55
	<u>3 794 471,14</u>	<u>2 277 889,63</u>
Finansiella värdepapper		
Övriga värdepapper	56 247 981,30	54 634 866,67
Kassa och bank	122 229,39	31 526,71
Rörliga aktiva sammanlagt	60 235 929,35	57 045 872,42
Aktiva sammanlagt	<u>101 339 150,54</u>	<u>134 901 090,40</u>

Finlands Kommunförbund

Balansräkning

Passiva	31.12.2016	31.12.2015
Grundkapital	16 818 792,65	16 818 792,65
Övrigt eget kapital	92 406 001,97	88 766 176,28
Räkenskapsperiodens över-/underskott	-37 212 264,08	3 639 825,69
EGET KAPITAL	72 012 530,54	109 224 794,62
AVSÄTTNINGAR		
Övriga avsättningar	9 386 000,00	11 443 700,00
FRÄMMANDE KAPITAL		
Kortfristigt främmande kapital		
Lån från finansiella institut	0,00	8 394 145,54
Erhållna förskott	515 382,82	416 349,20
Leverantörsskulder	635 538,41	512 453,78
Skulder till företag inom koncernen	14 738 863,70	1 200 287,89
Övriga skulder	432 983,13	417 855,17
Resultatregleringar	3 617 851,94	3 291 504,20
	19 940 620,00	14 232 595,78
Främmande kapital sammanlagt	19 940 620,00	14 232 595,78
Passiva sammanlagt	101 339 150,54	134 901 090,40

Kommunförbundets koncern

Resultaträkning (1000 euro)

	Not nr	2016	2015
Ordinarie verksamhet	1-3		
Kommunal intressebevakning			
Intäkter		12 849	13 832
Kostnader			
Personalkostnader	-16 438		-18 937
Avskrivningar	-684		-1 185
Övriga kostnader	-168 593	-185 715	-31 451
		<u>-172 866</u>	<u>-17 619</u>
KT Kommunarbetsgivarna			
Intäkter		8 221	6 137
Kostnader			
Personalkostnader	-4 282		-3 911
Avskrivningar	-248		-11
Övriga kostnader	-3 691	-8 221	-6 137
		<u>0</u>	<u>0</u>
Underskott		-172 866	-17 619
Tillförda medel			
Intäkter		18 943	18 928
Underskott		-153 923	1 309
Placerings- och finans.verks.	4		
Intäkter	181 131		78 847
Kostnader	-80 825	100 306	-77 153
Räkenskapsperiodens under-/överskott		<u>-53 616</u>	<u>3 003</u>

Kommunförbundets koncern

Balansräkning (1000 euro)

AKTIVA	Not nr	31.12.2016	31.12.2015
BESTÅENDE AKTIVA			
Immateriella tillgångar	6		
Immateriella rättigheter		93	236
Övriga utgifter med lång verkningstid		399	443
Koncerngoodwill		6 712	7 759
		<u>7 205</u>	<u>8 438</u>
Materiella tillgångar	7		
Mark- och vattenområden		227	1 264
Byggnader och konstruktioner		10	15 193
Maskiner och inventarier		3 021	3 383
Övriga materiella tillgångar		372	367
		<u>3 630</u>	<u>20 207</u>
Placeringar	8		
Andelar i företag inom koncernen			
Lånefordringar		536	536
Andelar i ägarintresseföretag		531	35 905
Aktier och andelar		1 735	1 653
Bestående aktiva sammanlagt		<u>2 802</u>	<u>38 094</u>
		<u>13 636</u>	<u>66 738</u>
RÖRLIGA AKTIVA			
Omsättningstillgångar			
Material och förnödenheter		27	50
Färdiga produkter/varor		71	102
		<u>98</u>	<u>151</u>
Kortfristiga fordringar	10		
Kundfordringar		16 264	13 853
Lånefordringar		137	24
Resultatregleringar		10 412	8 662
Övriga fordringar		2 415	772
		<u>29 228</u>	<u>23 310</u>
Finansiella värdepapper	11		
Övriga värdepapper		61 425	56 044
		<u>61 425</u>	<u>56 044</u>
Kassa och bank		13 739	27 427
Rörliga aktiva sammanlagt		<u>104 491</u>	<u>106 933</u>
Aktiva sammanlagt		<u><u>118 127</u></u>	<u><u>173 671</u></u>

Kommunförbundets koncern

Balansräkning (1000 euro)

PASSIVA	Not nr		31.12.2016		31.12.2015
EGET KAPITAL	12				
Grundkapital		16 819		16 819	
Överskott från tid. räkenskapsperioder		107 275		101 146	
Räkenskapsperiodens under-/överskott		-53 616	70 478	3 003	120 967
MINORITETSANDEL			53		97
AVSÄTTNINGAR	13		9 653		11 738
FRÄMMANDE KAPITAL	14				
Långfristigt					
Lån från finansiella institut		4 037		5 028	
Latenta skatteskulder		283	4 320	248	5 276
Kortfristigt främmande kapital					
Erhållna förskott		5 617		5 246	
Leverantörsskulder		4 287		3 771	
Lån från finansiella institut		7 369		9 786	
Resultatregleringar		12 428		12 769	
Övriga kortfristiga skulder		3 923	33 623	4 021	35 593
Främmande kapital sammanlagt			37 943		40 869
Passiva sammanlagt			118 127		173 671

Koncernen Finlands Kommunförbund

Noter till bokslutet

Bokslutsprinciper

Finlands Kommunförbunds bokslut och koncernbokslut har upprättats i enlighet med bokföringslagen och övriga bestämmelser som gäller bokslut.

Värdering av materiella och immateriella tillgångar	
Byggnader	20–30 år
Maskiner i byggnaderna	20–30 år
Forskningsfartyg	15 år
Laboratorieutrustning	7 år
Kontorsmöbler	7 år
Fordon	4 år
IT-utrustning	3 år
Programvaror	5 år
Goodwill	5 år
Koncerngoodwill	5–10 år*
Övriga utgifter med lång verkningstid	5 år

* Koncerngoodwillen har ansetts ha en verkningstid på 10 år i stället för 5 år.

KT Kommunarbetstjänarnas anläggningstillgångar avskrivs i sin helhet under anskaffningsåret på grund av att de kommunvisa betalningsandelarna utjämnas varje räkenskapsår.

Värdering av omsättningstillgångar

Omsättningstillgångarna har enligt försiktighetsprincipen aktiverats till sin direkta anskaffningsutgift eller till ett lägre sannolikt försäljningspris.

Intäktsföring av projekt som kräver lång framställningstid

FCG-koncernen: Projekt med en fast budget bokförs försiktigt som intäkter enligt det utförda arbetet tills budgeten är tillgänglig. Arbeta och kostnader som överstiger budgeten bokförs som kostnader för projektet.

Motsvarande intäkter periodiseras inte. Övriga projekt inkomstförs löpande enligt faktureringen.

Utgifter för forskning och produktutveckling

Utgifterna för forskning och produktutveckling har bokförts som årliga kostnader det år de uppstått.

Värdering av placerings- och finansieringstillgångarna

Värdepappren bland placerings- och finansieringstillgångar har värderats till anskaffningsutgiften eller till ett lägre marknadspris.

Koncernbokslutets omfattning

Finlands Kommunförbunds koncernbokslut omfattar förutom Kommunförbundets eget och KT Kommunarbetstjänarnas bokslut också boksluten för förbundets dotterbolag KL-Kuntahankinnat Oy och koncernen Kommunförbundet Holding Ab, vilka båda ägs i sin helhet av Kommunförbundet. Bolaget SIPU AB, som ägs av Kommunförbundet till 60 %, har inte sammanställts med koncernbokslutet. Utelämnningen baserar sig på 6 kap. 3 § 1 punkten i bokföringslagen.

Aktierna i Ekokem Abp såldes till Fortum Abp och köpesumman donerades till Finlands kommunstiftelse, som bildades år 2016. Till kommunstiftelsen donerades under räkenskapsperioden också stiftelsens grundkapital och hela aktiestocken i Kommunernas hus Ab. Kommunernas hus hör därmed inte längre till koncernen.

Redovisningsprinciper för koncernbokslutet

Koncerninterna innehav har eliminerats genom förvärvs-

metoden. Koncernens interna fordringar och skulder samt interna vinstutdelning har eliminerats.

Intressebolagen har sammanställts enligt kapitalandelsmetoden. Den andel av intressebolagens resultat som motsvarar ägarandelen har presenterats i finansierings- och placeringsposterna.

I resultaträkningen har dotterbolagen sammanställts med den verksamhet dit de hör enligt sin natur: KL-Kuntahankinnat Oy, KL-Kustannus Oy, KL-Tarkastuspälvälut Oy, Kommunförbundet Holding Ab och Kommunförbundet Service Ab har sammanställts med förbundets ordinarie verksamhet, medan koncernen FCG Finnish Consulting Group och dess dotterbolag samt Kunta-Efeko Oy har sammanställts med placeringsverksamheten.

Dotterbolagens intäkter och kostnader sammanställs med de enligt verksamhet angivna posterna: intäkterna med intäkter och kostnaderna med kostnader. Till verksamhetsområdena har hänförs specifika kostnader för verksamheten. Dotterbolagens finansiella intäkter och kostnader samt resultatet för dotterbolag som betjänar placeringsverksamheten sammanställs som intäkter och kostnader för placerings- och finansieringsverksamhet.

Inkomstskatt

Skatterna har upptagits som kostnader för placeringsverksamheten.

Latenta skatteskulder och skattefordringar

En latent skatteskuld har beräknats på ackumulerade avskrivningsdifferenser.

Poster i utländsk valuta

Forordningar och skulder i utländsk valuta har omräknats till euro enligt kursen på bokslutsdagen. För icke noterade valutor har affärsbankernas normativa kurser använts. Resultaträkningarna för utländska koncernbolag har omräknats till euro enligt den genomsnittliga kursen under räkenskapsperioden och balansräkningarna har omräknats enligt kursen på bokslutsdagen. Kursdifferensen ingår i räkenskapsperiodens vinst. Omräkningsdifferensen till följd av elimineringen av koncerninterna innehav har upptagits bland vinstmedel från tidigare år.

Pensionsansvar

Pensionsförsäkringarna för de anställda vid Kommunförbundet och dess dotterbolag sköts av Keva, förutom i fråga om FCG Finnish Consulting Group Ab, vars pensionsförsäkringar sköts av arbetspensionsförsäkringsbolag.

Kevas delegation fastställer årligen den pensionsutgiftsbaserade avgiftens totala belopp. Det totala beloppet fördelas mellan Kevas medlemssamfund enligt hur stor del av de löpande pensionerna som har intjänats i anställning före 2005 hos respektive medlemssamfund. Det totala beloppet av den pensionsutgiftsbaserade avgiften år 2016 är 880 miljoner euro (år 2015 sammanlagt 946 miljoner euro). (källa: Keva.fi)

Kommunförbundets och KL-Kustannus Oys pensionsansvar har uppskattats genom en beräkning enligt Finansinspektionens bestämmelser och har bokförts som avsättning.

Det totala beloppet av Kommunförbundets ansvar har uppskattats till 9,4 miljoner euro. Från avsättningen har avdragits KT Kommunarbetstjänarnas andel på 1,4 miljoner euro som kommunerna ansvarar för enligt lagstiftningen.

Den pensionsutgiftsbaserade avsättningen för hela koncernen uppgår på bokslutsdagen till 8,1 miljoner euro. Pensionsansvaret för förtidspensioner som står utanför KomPL har upptagits som avsättning. Förbundet har inga andra pensionsansvar som behöver täckas.

Noter till resultaträkningen (1000 euro)

1 Noter angående personalen

	Koncernen 2016 personer	Koncernen 2015 personer	Moderföreningen 2016 personer	Moderföreningen 2015 personer
Antal anställda i genomsnitt	982	980	219	229
KT Kommunarbetsgivarnas andel	48	48	54	48
Specifikation av personalkostnaderna	Koncernen 2016	Koncernen 2015	Moderföreningen 2016	Moderföreningen 2015
Löner och arvoden	-47 962	-45 830	-14 080	-13 674
Pensionskostnader	-6 521	-8 122	-1 249	-3 090
Övriga lönebikostnader	-2 967	-2 308	-801	-584
Personalkostnader	-57 450	-56 259	-16 130	-17 349
Personalkostnaderna ingår i resultaträkningen enligt följande:				
Kommunal intressebevakning	-16 438	-18 937	-11 848	-13 438
KT Kommunarbetsgivarna	-4 282	-3 911	-4 282	-3 911
Placeringsverksamhet	-36 731	-33 412	0	0
	-57 450	-56 259	-16 130	-17 349
Löner och arvoden till ledningen				
Löner till ledningen och arvoden till styrelse-, arbetsutskotts- och fullmäktigeledamöter	2 599	2 248	869	884

2 Avskrivningar

	Koncernen 2016	Koncernen 2015	Moderföreningen 2016	Moderföreningen 2015
Avskrivningar sammanlagt				
Immateriella tillgångar	-3 010	-1 903	2	0
Byggnader och konstruktioner	-7	-3 258	0	0
Maskiner och inventarier	-1 144	-903	277	-39
	-4 161	-6 064	280	-39
Avskrivningarna ingår i resultaträkningsposterna enligt följande:				
Kommunal intressebevakning	-684	-1 185	31	-28
KT Kommunarbetsgivarna	-248	-11	248	-11
Placeringsverksamhet	-3 228	-4 869	0	0
	-4 161	-6 064	280	-39

3 Totala intäkter och kostnader

	Koncernen 2016	Koncernen 2015	Moderföreningen 2016	Moderföreningen 2015
Intäkter av den ordinarie verksamheten	21 070	19 969	13 318	11 356
Tillförda medel	18 943	18 928	18 943	18 928
Intäkter av placerings- och finans.verksamhet	181 131	78 847	121 106	9 928
Intäkter sammanlagt	221 144	117 744	153 367	40 212
Kostnader för den ordinarie verksamheten	-193 936	-37 588	-188 916	-33 173
Kostnader för placerings- och finans.verksamhet	-80 825	-77 153	-1 664	-3 400
Extraordinära kostnader	0	0	0	0
Kostnader sammanlagt	-274 760	-114 741	-190 580	-36 573
Räkenskapsperiodens resultat	-53 616	3 003	-37 212	3 640
3.1 Arvoden till revisor				
Revisionsarvoden	148	166	40	39
Skatterådgivning	241	293	193	76
Övriga arvoden	5	13	5	13
	394	472	238	129

4 Placerings- och finansieringsverksamhet

	Koncernen 2016	Koncernen 2015	Moderföreningen 2016	Moderföreningen 2015
Intäkter				
Utdelningsintäkter	1 607	112	1 607	2 525
Ränteintäkter	124	151	127	222
Försäljningsvinst	1 205	2 563	1 205	2 563
Återuppskrivning av finansiella värdepapper	1 417	907	1 363	907
Övriga finansiella intäkter	99 495	1 015	116 804	3712
Intäkter sammanlagt	103 848	4 747	121 106	9 928
Kostnader				
Nedskr. av placeringar bland best. aktiva	0	-839	0	0
Räntekostnader	-45	-43	-33	-46
Övriga finansiella kostnader	-894	-1 642	-690	-1962
Försäljningsförluster, värdepapper	-64	-680	-64	-100
Nedskrivningar av finansiella värdepapper	-722	-1 327	-876	-1 291
Kostnader sammanlagt	-1 725	-4 532	-1 664	-3 400
Affärsverksamhetens resultat	-1 779	-780		
Andel av resultatet i intressebolag	-37	2 259		
Sammanlagt	-1 816	1 478		
Placerings- och finansieringsverksamhet sammanlagt	100 306	1 694	119 442	6 528
Specifikation av affärsverksamheten				
Omsättning	76 602	71 561		
Övriga rörelseintäkter	591	207		
Material och tjänster	-16 156	-14 604		
Personal- och andra lönebikostnader	-36 731	-33 412		
Avskrivningar och nedskrivningar	-3 228	-4 869		
Övriga rörelsekostnader	-21 141	-21 800		
Rörelsevinst	-63	-2 917		
Finansiella intäkter och kostnader	-417	2 766		
Skatter	-1 347	-678		
Minoritetsandel	47	48		
Räkenskapsperiodens vinst	-1 779	-780		
5 Bokslutsdispositioner				
	Koncernen 2016	Koncernen 2015		
Inkomstskatt	-1393	-1137		
Förändring av latent skattefordran	-5	-11		
Avskrivningsdifferens	-29			
Reservering, Sverige	55	-14		
	-1373	-1162		

Noter till balansräkningens aktiva (1000 euro)

BESTÅENDE AKTIVA

6 Immateriella tillgångar

	Koncernen 2016	Koncernen 2015	Moderföreningen 2016	Moderföreningen 2015
Immateriella rättigheter				
Anskaffningsutgift 1.1.	2 366	2 393	0	0
Ökningar	19	65	10	0
Minskningar	-352	-92	0	0
Anskaffningsutgift 31.12.	2 033	2 366	10	0
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	-2 199	-2 057	0	0
Ackumulerade avskrivningar på överlåtelse	328	17	0	0
Avskrivning för räkenskapsperioden	-97	-159	-2	0
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	-1 968	-2 199	-2	0
Bokföringsvärde 31.12.	65	167	7	0
Goodwill				
Anskaffningsutgift 1.1.	1 116	1 110		
Ökningar	0	0		
Minskningar	-10	6		
Anskaffningsutgift 31.12.	1 106	1 116		
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	-1 047	-1 004		
Ackumulerade avskrivningar på överlåtelse	8	-4		
Avskrivning för räkenskapsperioden	-38	-39		
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	-1 077	-1 047		
Bokföringsvärde 31.12.	29	69		
Koncerngoodwill				
Anskaffningsutgift 1.1.	16 442	10 779		
Minskning	0	-1 826		
Ökning, nya dotterbolag	0	1 698		
Ökningar	1 691	5 792		
Anskaffningsutgift 31.12.	18 133	16 442		
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	-8 684	-7 158		
Avskrivning för räkenskapsperioden	-2 738	-1 525		
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	-11 422	-8 684		
Bokföringsvärde 31.12.	6 712	7 759		
Övriga utgifter med lång verkningstid				
Anskaffningsutgift 1.1.	4 353	4 002		
Ökningar	92	366		
Minskningar	-71	-16		
Anskaffningsutgift 31.12.	4 374	4 353		
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	-3 909	-3 733		
Ackumulerade avskrivningar på överlåtelse	71	3		
Avskrivning för räkenskapsperioden	-137	-180		
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	-3 975	-3 909		
Bokföringsvärde 31.12.	399	443		
7 Materiella tillgångar				
Mark- och vattenområden, anslutningsavgifter				
Anskaffningsutgift 1.1.	1 264	1 378	115	170
Överlåtelse	-1 037	-114	0	-55
Anskaffningsutgift 31.12.	227	1 264	115	115
Bokföringsvärde 31.12.	227	1 264	115	115
Byggnader och konstruktioner				
Anskaffningsutgift 1.1.	21 708	24 973	0	0
Ökningar	0	4 887	0	0
Överlåtelse	-21 621	-8 153	0	0
Anskaffningsutgift 31.12.	87	21 708	0	0
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.	-6 514	-9 521	0	0
Ackumulerade avskrivningar på minskningar/överlåtelse	6 445	3 725	0	0
Avskrivning för räkenskapsperioden	-7	-719	0	0
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	-76	-6 514	0	0
Bokföringsvärde 31.12.	10	15 193	0	0

	Koncernen 2016	Koncernen 2015	Moderföreningen 2016	Moderföreningen 2015
Maskiner och inventarier				
Anskaffningsutgift 1.1.	11 091	11 830	261	262
Ökningar	1 421	1 381	369	107
Ökning, nya dotterbolag	206	117	0	0
Minsk., företagsintern överföring	0	-21	0	0
Minskningar	-1 674	-2 216	-109	-108
Anskaffningsutgift 31.12.	11 044	11 091	521	261
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	-7 708	-8 424	-122	-138
Ackumulerade avskrivningar, nya dotterbolag	-206	-22	0	0
Avskrivning för räkenskapsperioden	-1 144	-903	-277	-39
Ackumulerade avskrivningar på överlåtelse	1 036	1 640	77	55
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	-8 023	-7 708	-323	-122
Bokföringsvärde 31.12.	3 021	3 383	199	139
Övriga materiella tillgångar				
Anskaffningsutgift 1.1.	367	367	347	347
Ökningar/minskningar	5	0	0	0
Anskaffningsutgift 31.12.	372	367	347	347
8 Placeringar				
Anskaffningsutgift 1.1.	38 094	37 402	77 254	73 536
Ökningar	82	2 261	23 541	6 050
Minskningar	-35 373	-1 570	-60 360	-2 332
Anskaffningsutgift 31.12.	2 802	38 094	40 435	77 254

8.1 Kommunförbundets aktier i dotterbolag

	Antal	Koncernens ägar- andel %
KL-Kuntahankinnat Oy, Helsingfors	2 500	100 %
Kommunförbundet Holding Ab, Helsingfors	338 280	100 %

8.2 Innehav i koncernföretag

	Antal	Ägar- andel %
Kommunförbundet Holding Ab dotterbolag:		
Kommunförbundet Service Ab, Helsingfors	2500	100 %
KL-Tarkastuspalvelut Oy, Helsingfors	4	100 %
Kunta-Efeko Oy, Helsingfors	1 000	100 %
KL-Kustannus Oy, Helsingfors	100	100 %
FCG Finnish Consulting Group Ab, Helsingfors	18 480 538	100 %
FCG Finnish Consulting Group Ab:s dotterbolag:		
FCG Utbildning Ab		100 %
FCG Design och planering Ab		100 %
FCG Konsultering Ab		100 %
FCG International Oy		100 %
FCG International Danismanlik Hizmetleri Limited Sirketi, Turkiet		100 %
FCG City Portal Oy		80 %
FCG-Datawell Oy		
Datawell Ab, Sverige		
Nirvaco AS, Norge		
FCG-Kuntarekry Oy, Helsingfors		
DRG Medical Systems Oy		
FCG SIPU International AB, Sverige		
SIPU International AB, Sverige		100 %
SIPU AB, Sverige		60 %
Eget kapital 31.8.2016	24 324	
Resultat 1.9.2015-31.8.2016	-27,11	
FCG Anzdec Ltd, Nya Zeeland		100 %
FCG Oü Invicta, Estland		100 %
Finnish Consulting Group SRL, Rumänien		100 %
POVVIK AD		100 %
LLC Finnish Consulting Group, Ukraina		100 %
FCG Swedish Consulting AB, Sverige		100 %
Orgut Consulting AB, Sverige		100 %

Orgut Finland Oy	100 %
Orgut UK Ltd, Storbritannien	100 %
Orgut Consulting Ltd, Kenya	98 %
Finnish Consulting Group Asia Pte. Ltd, Singapore	100 %

8.3 Andelar i ägarintresseföretag

	Koncernens ägar- andel %	Enligt det senaste bokslutet		
		eget kapital	vinst/förlust	
Oü Projektkekus, Estland	27,3 %	2914	-1658	
Kiinteistö Oy Södra Bergbacka	21,7 %	1442	-2	
Gustavelund Oy	20,0 %	112	-184	
	Koncernen	Koncernen	Moderföreningen	Moderföreningen
	2016	2015	2016	2015
RÖRLIGA AKTIVA				
9 Omsättningstillgångar				
Material och förnödenheter				
Anskaffningsutgift 1.1.	151	333	102	96
Ökning	5	6	0	6
Minskning	-58	-188	-30	0
Anskaffningsutgift 31.12.	333	382	96	279
10 Kortfristiga fordringar				
10.1 Kundfordringar				
	16 264	13 853	1 030	898
10.2 Fordringar hos företag inom koncernen				
Kundfordringar	0	0	85	74
Övriga fordringar	0	0	121	902
			206	976
10.3 Resultatregleringar och övriga kortfristiga fordringar				
Övriga kortfristiga fordringar				
Kommunernas betalningsandelar	1 787	35	1787	35
Övriga	628	772	16	16
	2 415	807	1802	51
Väsentliga poster som hör till kortfristiga resultatregleringar				
Projektfinansiering	8 331	7 134	526	159
Hyror	230	225	0	0
Återbetalningar av arvoden	32	32	32	32
Skattefordringar	284	237	0	0
Latent skattefordran	53	59	0	0
Återbäring av arbetslöshetsförsäkringar	37	51	37	51
Fordringar med anknytning till personalen	448	443	66	55
Övriga	996	447	94	57
	10 412	8 627	756	354
11 Finansiella värdepapper				
Övriga värdepapper	0	0		
Bokföringsvärde 31.12.	61 425	56 044	56 248	54 635
Marknadsvärde	70 873	63 345	65 538	61 936
	9 449	7 301	9 290	7 301

Till finansiella värdepapper hör huvudsakligen fondplaceringar som är föremål för offentlig handel. Finansiella värdepapper värderas till den ursprungliga anskaffningsutgiften eller ett lägre marknadsvärde.

Noter till balansräkningens passiva (1000 euro)

12 Förändringar i eget kapital och fonder

	Koncernen 2016	Koncernen 2015	Moderföreningen 2016	Moderföreningen 2015
Förändringar i eget kapital				
Grundkapital 31.12.2015	16 819	16 819	16 819	16 819
Vinst från tidigare räkenskapsperioder 1.1.	104 148	101 023	92 406	88 664
Rättelser av tidigare års resultat	199	103	0	103
Förändring i omräkningsdifferens	-143	20		
Vinst från tidigare räkenskapsperioder 31.12.	104 204	101 146	92 406	88 766
Räkenskapsperiodens vinst (förlust)	-53 616	3 003	-37 212	3 640
Eget kapital sammanlagt	67 407	120 967	72 013	109 225

13 Avsättningar

Pensionsavsättning	9 624	11 709	9 386	11 444
Övriga avsättningar	29	29		
Pensionsavsättningarna är avsedda för extra pensioner som betalas av arbetsgivaren och som avsättning för den pensionsutgiftsbaserade avgiften.	9 653	11 738		

14 Främmande kapital

Väsentliga poster som hör till främmande kapital

Kortfristigt främmande kapital				
Förskott inom projektverksamhet	5 617	5 246	515	416
Skulder till företag inom koncernen				
Leverantörsskulder	0	0	517	1200
Övriga skulder			14 222	0
			14 739	
Väsentliga poster som hör till resultatregleringarna				
Semesterlöneskuld inkl. soc. kostnader	8 422	8 518	3 103	2 962
Skulder inom projektverksamhet	2 219	2 830	30	0
Skatter	585	276	0	0
Övriga passiva resultatregleringar	1 202	1 145	485	329
	12 428	12 769	3 618	3 292

15 KT Kommunarbetsgivarnas fordringar och skulder som ingår i Kommunförbundets balansräkning

Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar			361	309
Övriga fordringar			0	833
Betalningsandelar			1 787	35
Resultatregleringar			165	140
			2 314	1 317
Avsättningar, pensionsansvar			467	476
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder			86	41
Övriga skulder			970	84
Semesterlöneskuld inkl. soc. kostnader			723	650
Övriga passiva resultatregleringar			67	67
			2 314	1 317

16 Säkerheter och ansvarsförbindelser

	Koncernen 2016	Koncernen 2015	Moderföreningen 2016	Moderföreningen 2015
Säkerheter för bolag inom koncernen				
Företagsinteckningar *	15 001	15 001	0	0
* som säkerhet för finansieringslimit och bankgaranti				
	Koncernen 2016	Koncernen 2015		
Leasingansvar				
Obetalda leasingansvar				
Förfaller följande år	695	588		
Betalas senare	874	553		
Sammanlagt	1 570	1 141		
Hyresansvar för lokaler				
Förfaller följande år	2 979	2 840		
Betalas senare	17 123	16 803		
Sammanlagt	20 103	19 643		
Ränteswapavtal				
Verkligt värde	-37	-24		
Nominellt värde	3 525	2 850		
Långfristiga lån som förfaller efter 5 år				
Skulder till sammanslutningar inom koncernen	2 389	20 425		
Övriga skulder	0	0		
Ersättningsansvar				
Ombyggnadskostnaderna för konferenshotellet Gustavelund högst 500 000 euro och 70 % av reparationskostnaderna.				
Kommunförbundets andel 52,94 %				265
Kommunförbundet Service Ab:s andel 47,06 %				235
				500

Noter angående närstående parter

Förbundskoncernens moderförening är Finlands Kommunförbund rf, till vars närstående parter hör sammanslutningar och stiftelser, där Finlands Kommunförbund rf har direkt eller indirekt bestämmande eller betydande inflytande, ledamöter och ersättare i förbundets och bolagens styrelser, ordförandena för förbundets fullmäktige, förbundets och bolagens verkställande och vice verkställande direktörer, förbundets förvaltningsdirektör och dessas familjemedlemmar samt sådana bolag, föreningar eller stiftelser där någon av de nämnda närstående parterna använder bestämmande eller betydande inflytande. Alla transaktioner med närstående parter har skett på marknadsvillkor.

Kunta-Efeko Oy har tillsammans med FCG Finnish Consulting Group Ab ett avtal där FCG förbinder sig att köpa arbetsinsatsen av Kunta-Efeko Oy:s personal och i gengäld stå för dessa personers lönekostnader och kostnader för verksamhetslokaler och arbetsredskap.

Noter angående bokföringsskyldiga som hör till koncernen

Finlands Kommunförbund rf:s koncernbokslut förvaras på adressen
Andra linjen 14, 00530 Helsingfors

Bilaga

Finlands Kommunförbund

Resultaträkning (1000 euro)

		Budget				
		2016		2016		2015
Ordinarie verksamhet						
Kommunal intressebevakning						
Intäkter		4 556		5 098		5 219
Kostnader						
Personalkostnader	-12 837		-11 848		-13 438	
Avskrivningar	-28		-31		-28	
Övriga kostnader	-13 625	-26 490	-168 815	-180 695	-13 570	-27 036
		-21 934		-175 598		-21 817
KT Kommunarbetsgivarna						
Intäkter		7 520		8 221		6 137
Kostnader						
Personalkostnader	-4 150		-4 282		-3 911	
Avskrivningar	0		-248		-11	
Övriga kostnader	-3 370	-7 520	-3 691	-8 221	-2 215	-6 137
	0	0	0	0	0	0
Underskott		-21 934		-175 598		-21 817
Tillförda medel						
Intäkter		18 928		18 943		18 928
Underskott		-3 006		-156 655		-2 889
Placerings- och finansieringsverksamhet						
Intäkter	3 461		121 106		9 928	
Kostnader	-904	2 557	-1 664	119 442	-3 400	6 528
Räkenskapsperiodernas under-/överskott		-449		-37 212		3 640

Revisionsberättelse

Till Finlands Kommunförbund rf:s medlemmar

Uttalande

Vi har utfört en revision av bokslutet för Suomen Kuntaliitto ry (fo-nummer 0926151-4) för räkenskapsperioden 1.1-31.12.2016. Bokslutet omfattar koncernens samt föreningens balansräkning, resultaträkning, och noter till bokslutet.

Enligt vår uppfattning ger bokslutet en rättvisande bild av koncernens samt föreningens ekonomiska ställning samt av resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisions-sed i Finland. Våra skyldigheter enligt god revisions-sed beskrivs närmare i avsnittet Revisorns skyldigheter vid revision av bokslutet. Vi är oberoende i förhållande till föreningen och koncernföretagen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar för bokslutet

Styrelsen ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten

eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns skyldigheter vid revision av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisions-sed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisions-sed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

– Skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens eller koncernens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

– Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplys-

ningar.

– Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens eller koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening eller en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

– Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

– Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernbokslutet. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för föreningens styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Övrig information

Styrelsen ansvarar för den övriga informationen. Övrig information omfattar informationen verksam-

hetsberättelsen. Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa informationen i verksamhetsberättelsen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan informationen i verksamhetsberättelsen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om informationen i verksamhetsberättelsen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med bestämmelserna om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i informationen i verksamhetsberättelsen bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Andra uttalande

Vi förordar fastställande av bokslutet och beviljandet av ansvarsfrihet för styrelseledamöterna för den av oss granskade räkenskapsperioden.

Helsingfors den 27 april 2017

KPMG OY AB

Heidi Vierros
CGR